Nr. 90 (15.180). Lwów, sobota 22. kwietnia 1939.
Ч. 90 (15.180). Львів, субота 22. квітня 1939. Rok LX
Рік LX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10 II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . 30.00 „
річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Opłata pocztowa [illegible] gotówką

Конфіската „Діла".

Вчорашнє (89.) число „Діла" підпало конфіскаті за (подаємо, як у рішенні Львівського Городського Старости) статтю п. н. „Чи швидко війна?" і за статтю п. н. „Для кого небезпечні афішки українських газет?!"

Ми видали другий наклад.

Виборчий комунікат.

У вчорашньому комунікаті ми подали, що Окружні Виборчі Комісії доручили багатьом українським виборцям рішення, що вони будуть скреслені з лист виборців, покликуючись при цьому на реклямації, що їх внесли якісь невідомі заінтересованим виборцям люди.

У звязку з цим повідомляємо, що нині Окружні Виборчі Комісії далі доручують українським виборцям такі самі рішення ТА ЩО ЧИСЛО УКРАЇНСЬКИХ ВИБОРЦІВ, ЯКІ ДІСТАЛИ ТАКІ РІШЕННЯ, ДОХОДИТЬ СЬОГОДНІ ВЖЕ ДО 10.000 ОСІБ.

Тому пригадуємо, що проти такого рішення треба внести спротив.

Спротив вноситься до тої самої Окружної Виборчої Комісії, що видала рішення, найдальше до 2-ох днів від одержання. Однак найкраще внести спротив негайно по одержанні рішення. Формуляр спротиву можна дістати безплатно в канцелярії Технічного Виборчого Комітету, яка міститься в Пасажі Гавсмана 6. II. п. Канцелярія виготовляє такі спротиви в урядових годинах від 9—21.

Заразом подаємо до відома в звязку з того роду масовим викреслюванням українців зі спису виборців, що представники Українського Виборчого Комітету інтервеніювали у Предсідника Головної Виборчої Комісії президента окружного суду д-ра Деповського, який заявив, що справу цю провірить і видасть окружним виборчим комісіям доручення не робити виборцям трудношів при виконуванні їх виборчих прав.

При виказуванню своїх виборчих прав можна для ствердження громадянства виказатися:

1. Документом тотожности (доводом особистим), або
2. військовою книжечкою, або
3. урядничою легітимацією, у крайному випадку
4. книжкою обезпечальні чи
5. метрикою уродження.

Якщо всі члени родини не мають потрібних документів, для ствердження громадянства, голова родини потверджує теж громадянство за членів родини.

Для ствердження віку можна виказатися тими самими документами, а факт і час замешкання також мельдунковою книжкою.

При вношенні протестів треба жадати виявлення імени, прізвища та адреси того, на чий донос (реклямацію) заквестіоновано виборче право та поданих в реклямації мотивів, щоб евентуально потягнути винуватця до карної відповідальности.

Всі того роду факти слід безумовно реєструвати в канцелярії Технічного Виборчого Комітету.

Тому взиваємо усіх українських виборців, які одержали згадані рішення Окружних Виборчих Комісій, ті рішення зложити в канцелярії Технічного Виборчого Комітету.

Вкінці звертаємо увагу, що урядові години окружних виборчих комісій (в яких можна складати протести) є від год. 18—20-ої кожного дня.

УКРАЇНСЬКІ ВИБОРЦІ!

Памятайте, що Вашим обовязком є боронити своїх виборчих прав. Ніхто з вас не сміє занедбати цього свого обовязку.

ТЕХНІЧНИЙ ВИБОРЧИЙ КОМІТЕТ.

Становище Франції у справі Данціґу.

ПАРИЖ, ПАТ. Паризька преса обговорює заяву мін. Бонне на засіданні комісії закордонних справ палати послів. Мін. Бонне — каже офіційний комунікат — заявив, у звязку з поголосками про польсько-німецькі взаємини, що згідно з його інформаціями нема ніяких безпосередніх переговорів у цій справі між Німеччиною і Польщею. „Пті Парізієн" пише, що мін. Бонне остеріг членів комісії та французьку опінію перед небезпекою деяких поголосок. Він підкреслив, що нема ніяких переговорів між Варшавою і Берліном. Відповідаючи на питання пос. Корея, який інформувався чи Данціґ охоплений союзом між Францією і Польщею мін. Бонне заявив, що якби Польща протиставилася в цій справі німецькій агресії, Франція виповнить своє зобовязання, що має формальний характер. Якщо прийде до нападу на Данціґ і Польща ставитиме опір — затягнене зобовязання — заявив мін. Бонне — накладає на Францію обовязок прийти негайно з допомогою.

Нові податки на дозброєння Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. В пятницю відбудеться в год. 4-ій пополудні засідання ради міністрів в Елізейській палаті. Прем. Даляліє відбув довші наради з міністром фінансів Реноом та міністром господарських ресортів і тепер рада міністрів розгляне кілька декретів, що глибоко вріжуться у фінансове і господарське життя Франції. Урядові кола зберігають мовчанку щодо змісту цих декретів. Одначе політичні кола сподіються, що декрети принесуть нові великі податкові обтяження, щоби сфінансувати видатки на зброєння Франції на довшу мету. По засіданні ради міністрів мін. Рено звернеться в радіопромові до французького народу, щоби зголився на необхідні жертви для своєї оборони. Нові декрети появляться в урядовім деннику в суботу.

Мирова заява Мусолінія.

ПОЛЕМІКА З ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТОМ.

РИМ, ПАТ. У четвер рано відбулася на Капітолю відправа організаторів світової вистави, що відбудеться в 1942 р. Вистава матиме міжнародній характер і буде зорганізована між Римом та Терентським морем і получить постійно столицю з морським побережем. **При цій нагоді Мусоліні виголосив промову в мировому тоні. Шеф уряду підкреслив, що мобілізація, яку італійський нарід переводить тепер з метою підготовити виставу є цивільною мобілізацією. Полягає на тому, що 15.000 робітників бере в руки приладдя праці, а не зброю. Тому ця мобілізація не повинна викликувати тривоги закордоном. Якби Італія мала агресивні наміри не організувала б вистави в 1942 році. Інші народи не хотіли б брати участи в цій виставі. Далі Мусоліні полемізував зі заявою през. Рузвельта заявляючи, що несправедливо і неслушно садити держави оси на лаві підсудних, які не хочуть на нікого нападати. Закинувши незнання географії ствердив, що чим більше число бере участь у проєктованих міжнародніх конференціях, тимбільші можливости невдачі таких конференцій.** Вистава має мирні цілі і змагає до співпраці між народами. Тому — заявив Мусоліні — треба би приневолити до мовчанки тих, які ширять переполох, погрози катастроф і своїми прапорами часто закривають свій страх. У кожному випадку **Італія не дасться застрашити пресовою кампанією і посередництвом заяви, бо має спокійну совість і доволі сили, щоб оборонити власний мир і мир усіх.**

ПРЕМ. ТЕЛЕКІ І МІН. ЧАКІ ВІДІХАЛИ ДО БУДАПЕШТУ.

РИМ, ПАТ. У четвер закінчилася візита мадярських міністрів у Римі, які в год. 6-ій пополудні відбули останню розмову з Мусолінім у Венецькій палаті і відіхали вечором до Будапешту.

Французька преса гостро критикує союз зі СССР.

ПАРИЖ, ПАТ. Справа дипльоматичних переговорів між Францією, Англією і СССР. довела до гострої полеміки між лівою і правою французькою пресою. З голосів цієї преси виходить, що переговори не ввійшли ще в кінцеву стадію. Права преса: „Пті Журналь", „Жур" і „Аксіон Франсез" веде від кількох днів гостру кампанію проти евентуального французько-англійсько-совітського пакту. Ліва преса повела велику протиакцію доказуючи, що участь совітів є необхідним елементом організації безпеки проти евентуальної агресії.

Злучені Держави вимагають від Японії пошани прав.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Державний підсекретар Велс звернувся до [illegible]ського амбасадора [illegible] з домаганням, щоб запевнено пошану прав американських [illegible], промисловців і місіонарів у місцевостях, положених у [illegible] над горішнім бігом ріки Янтсе. На пресовій конференції державний секретар Гуль заявив, що цю справу може ще порушить амбасадор Ґрей у Токіо.

—o—

Вічне непорозуміння.

Львів, 20. квітня 1939.

Коли безпосередні зустрічі польських та українських представників щораз рідші, та й теренів такої зустрічі щораз менше, то єдиним посередником у виміні думок залишається — преса. І коли тільки хтось не є у політиці звеличником виголошування монольогів, мусить радіти з виміни думок, навіть тоді, коли обидві сторони говорять іншими мовами і через те мимохіть діяльог перемінюється у дво-монольог. Тоді все зусилля повинно йти на те, щоб розмовці бодай **зрозуміли хід думок своїх противників**, щоб не воювали з вітряками ані не вривалися у відчинені двері, бо це направду зайва витрата енерґії. Тому ми раді, що наші статті на актуальні польсько-українські та міжнародні теми викликують щораз живішу пресову дискусію та що в отій дискусії забірає голос щораз більший гурт польських часописів ріжних напрямків. Не будемо теж від неї відхилятися — як довго дозволять нам на це обставини, які від нас не залежать. Жаліємо, що ті обставини напр. унеможливили дискусію ред. Палієву, який розпочав довшу полеміку з „Газетою Польскою" та після одної статті — мусів замовкнути. Ми з п. Палієвом не є великими політичними приятелями, але були б дуже радо послухали його поглядів на актуальні справи, так само, як — маємо враження — були б їх вислухали польські адресати. Коли б відпала та єдина ще польсько-українська дискусійна трибуна, якою є преса, то воно не принесло б хісна самій справі польсько-українських відносин. І тому українські розмовці далеко не використовують дискусії з польськими відгуками як відбивної для виголошування якихось законом заборонених єресей: в усякому разі не мають тієї інтенції. Їхньою інтенцією завжди є пробувати, ану ж може станеться чудо, і ведро, спущене до криниці без води не стукне об сухе дно, ану ж може краплини, що падуть на ґранітну вперту скелю видовбають якийсь рівчак, ану ж може раз польсько-українська пресова дискусія знайде для себе краще мотто, ніж українське „Говорила небіженька до самої смерти" чи „Бодайся когут знудив", або польське „Мувіл дзяд до образу..." чи „В кулко Мацею...".

Найгірше з усього, що може трапитись між людьми, це непорозуміння, що його не можна усунути та витовкмачити. Траґедія помилок затроювала від початку світа життя його мешканцям. Але стократно сумніші є помилки, яких джерелом суще непорозуміння, таких помилок, до яких люди не хочуть признатися. І таке непорозуміння, що його не ладуть собі вияснити. Нема найменшого сумніву, що величезною більшістю фальшивих акордів у кожночасній польсько-українській дискусії є не тільки нерозуміння становища другої сторони, але й **нехіть його зрозуміти**. Річ не в тім, щоб за українським східньо-традиційним звичаєм тричі розціловуватися або за старопольським звичаєм кричати відразу „кохаймисен!" Річ просто у тім, щоб **знати своє взаємне становище**. Потім це вже тільки річ доброї волі, чи хочеться його **розуміти** та з відкиненням усякого емоціонального чинника, любови й ненависти, щоб холодно виписати всі точки, які обидві сторони ділять, та ствердити, чи є якісь точки, що для обох сторін спільні, чи їх взагалі нема ніяких. З приємністю стверджуємо, що сам тон полемічних голосів польських часописів ріжних напрямків став спокійніший і багато пристойніший, що нема в останніх тижнях тієї образливої лайки, яка — напр. на тлі цілої справи Карпатської України — цілком унеможливлювала будь-яку розмову. А проте у тих голосах є ріжні провідні мотиви: одні з них примирно-сентиментальні („Кисіль чи Хмельницький?", „ІКЦ" з 14. ц. м.), інші іронізуючі („Українська заохота для польських конструктивістів", „Слово Народове" з 20. ц. м.), інші знову типові саме для ситуації людини, яка у темній кімнаті розбиває собі коліна об порозставлювані меблі. Маємо тут на увазі в першу чергу кілька останніх статтей у львівському орґані ОЗН-у, „Дзенніку Польскім" („Українізм та конюнктура", 6-го ц. м., „Реакції", з 19. ц. м., „Равм унд Боден в українській інтерпретації", з 20. ц. м.). Очевидно, важко полемізувати напр. з уперто підтримуваним та повторюваним твердженням про український „сентимент" до німців та з тенденцією використовувати нашу аналізу німецьких цілей на те, щоб представляти нас, як якихось пропаґаторів ґерманізму! Може такі міркування подобаються польським читачам та йдуть по лінії їхнього підходу до українців, як до вдячних „німецьких винаходів", але ми таких міркувань поважно трактувати не можемо і не можемо вважати їх як плятформу для поважної дискусії. Зате згадана стаття „Реакції" (підписана ініціялами А. К., яких не маємо права розконспіровувати) надзвичайно цікава саме як зразок такого підходу до українських дискутантів, який полягає на найгрубшому непорозумінні. Конкретно, п. А. К. „здивований і збентежений" закордонно-політичними статтями автора цих рядків, він обурений нашою прихильною згадкою про колишню концепцію пакту чотирьох, він хотів би бачити в українців „детермінацію" та „духову мобілізацію громадянства" таку, як у польському громадянстві, „виразні концепції" та „вояцькі постанови", а не бачучи їх — лається, роблючи досить непристойні порівнання тієї української політичної думки, що находить свій вислів на сторінках „Діла", з „ремеслом лихваря чи ліцитаційною гієною". Даруємо йому ті вислови, які тільки характеризують поденервування автора. Та дозволимо собі звернути увагу йому і його землякам, які роблять подібні помилки, у чому лежить суть їхнього непорозуміння.

Та суть у тому, що всі вони не читають статтей в українській національній пресі, як сформулованого вислову **українських** національних інтересів, при чому не хотять вдуматися у засадничі проблеми польсько-українських відносин: **так само, як польський національний максималізм не покривається з поняттям державного інтересу Польщі, як держави з ріжно-національним складом громадян, так само український підхід до ріжних державних проблєм мусить бути самостійний своєрідний і не завжди може покриватися з польським.** Польські патріоти напевне перестали б нас, галичан, шанувати, коли б ми станули на становищі обласного партикуляризму та перестали підкреслювати свій не лиш етнічний, але й національно-політичний звязок з усіми іншими частинами рідної нації, конкретно, коли б наша політична думка виелімінувала зовсім наддніпрянські землі і Совіти та стала займатися українською проблемою виключно тільки як **внутрішньою** проблемою польської держави. Але одночасно їх гніває, коли та українська політична думка, яка формулює всеукраїнську концепцію, тут і там іде проти волі і бажань польських патріотів. **Що інакше може діяти українська публіцистика у Польщі у нинішніх обставинах, як те, щоб шукати такої політичної концепції, яка брала б під увагу і всеукраїнський інтерес і обов'язки тутешніх українців-громадян супроти польської держави?!** І ті зусилля української публіцистики можуть увінчатись тільки тоді успіхом та найти зрозуміння у публіцистів польських, **коли вони почнуть глядіти на українців як на конструктивний чинник**, створять таку концепцію розвязки польсько-українських відносин, щоб погодити українські розвоєві тенденції з польським державним інтересом та **щоб розвоєві тенденції польської держави не йшли проти всеукраїнських інтересів.** Очевидно, це річ дуже складна, бо торкається і внутрішньої і закордонної політики держави. Але пригадуємо, що був такий час, коли з усіх польських ресортів саме політика міністерства закордонних справ покривалася з українськими міркуваннями: у справі т. зв. східнього пакту, у справі польсько-німецького пакту, у справі збірних пактів безпеки. І ми неоднократно звертали увагу на істнуючі „ножиці" між ресортом закордонної та внутрішньої політики та вказували на можливости ті ножиці зсунути.

Сліпа вулиця починається з хвилиною, коли польська публіцистика хоче бачити в українській проблемі виключно тільки внутрішньо-державну справу і відмовляє українцям права думати загально-національними катеґоріями та коли одночасно старається переконати нас, що Польща і Совіти мусять опинитися по одній стороні барикади — проти Німеччини. **Де тож місце для такої самостійної української політичної концепції, яка була б таким польським патріотам приємна?!**

Українська політична думка, не виріключись тієї підвалини, яку творять національні ідеали, питомі кожній зрілій нації, станула у Польщі на ґрунт **політичного реалізму**. Дозволимо собі звернути увагу, що коли є хтось, і щось, що зіштовхує той наш політичний реалізм на шлях доктринерства, то це — саме таке повне нерозуміння нашої ситуації і наших напрямних, опертих на свідомости українського національного інтересу, як його бачимо у баламутних статтях польських часописів та у щоденній польсько-українській дійсности. Дозволимо собі сказати, що коли п. А. К. утотожнює політичний реалізм з „вояцьким рішенням" і покликується при цьому на своє виховання на Пілсудськім, то він забуває одну подробицю: Пілсудський мав одну засадничу лінію — боротьбу з Росією — але ту лінію проводив теж **змінливою тактикою, пристосовуючи її до конюнктури.** Бо це ніколи не є „біржа" ані „лихва" тільки — політичний розум. Хто твердить: Тільки те, що робить мій нарід є добре, а все, що робить інший нарід є зле, — той згори виключає хосенну для обох сторін дискусію та змогу зрозуміти правильно і власні помилки і чужі вартости

іж.

Европейська криза й українська справа в женевському дзеркалі.

(Від нашого кореспондента)

Женева, 12. квітня 1939.

Сучасна европейська криза почата від утрати державности Чехословаччини і загострена окупацією Альбанії заслонила українську справу бодай на сторінках щоденної преси тут, як і по інших політичних осередках Европи. Чи вона її актуалізувала в дійсних міждержавних відносинах, будемо очевидно бачити незабаром.

Актуальність, яку надає українській справі сучасна европейська криза, має досить відмінний характер у порівнанні до тої, яку надавало їй мінхенське порозуміння держав та викликана ним ізоляція Московщини в Европі. Нове зближення між Парижем і Льондоном з одного та Москвою з другого боку, дає наново західнім великодержавам нагоду побачити зблизька невиліčну недугу СССР — боротьбу між Московщиною і поневоленими нею націями. Те, що в Парижі і Льондоні через їх байдужість у східньо-европейських справах може не добачають, показує їм сама московська пропаґанда, яка користуючись сучасним конфліктом між обома групами великодержав починає наново широко закроєну протиукраїнську акцію. Вона нова щодо змісту? Ні трохи! Це те саме намагання довести, що самостійність України є в інтересі лише „фашістівських" напасників, що український самостійницький рух є штучний, викликаний тими самими „фашистами", що „вільна і щаслива" Україна не хоче нічого іншого, як жити завжди в СССР. Щоб переконати світ про це, видали недавно в Парижі [illegible] книжку виповнену описами „досягнень соціялістичної України". А провокаційна пропаґанда дійшла до того, що швайцарський соціялістично-большевицький „Травай" подав недавно до загального відома навіть грубим друком між іншим таке: „Федеральна поліція післала до Женеви трьох своїх інспекторів для доходження у справі діяльности українців на удержанні Гітлера в нашім місті. Це щастя бачити, що федеральна поліція займається нарешті справжньою обороною держави, себто виступає проти аґентів гітлеризму..." До цього додано таку перфідну увагу: „Нас запевняють, що швайцарська дипльоматія не має ніякого відношення до цієї нової діяльности нашої федеральної поліції". Щодо того, що це „запевнення" в сенсі большевицького денника зрозуміють в редакції очевидно відворотнім, не має його [illegible] найменшого сумніву. Ані про заповідане слідство, ані про його висліди тимчасом нічого не чути. Зрештою, в такім малім місті як Женева, де все відомо, таке слідство мусіло б свідчити лише про безсторонність влади, яка [illegible]

Вічне непорозуміння.

Львів, 20. квітня 1939.

Коли безпосередні зустрічі польських та українських представників щораз рідші, та й теренів такої зустрічі щораз менше, то единим посередником у виміні думок залишається — преса. І коли тільки хтось не є у політиці звеличником виголошування монольоґів, мусить радіти з виміни думок, навіть тоді, коли обидві сторони говорять іншими мовами і через те мимохіть діяльоґ перемінюється у дво-монольоґ. Тоді все зусилля повинно йти на те, щоб розмовці бодай зрозуміли хід думок своїх противників, щоб не воювали з вітряками ані не вривалися у відчинені двері, бо це направду зайва витрата енерґії. Тому ми раді, що наші статті на актуальні польсько-українські та міжнародні теми викликують щораз живішу пресову дискусію та що в отій дискусії забірає голос щораз більший гурт польських часописів ріжних напрямків. Не будемо теж від неї відхилятися — як довго дозволять нам на це обставини, які від нас не залежать. Жаліємо, що ті обставини напр. унеможливили дискусію ред. Паліеву, який розпочав довшу полеміку з „Ґазетою Польскою" та після одної статті — мусів замовкнути. Ми з п. Паліевом не є великими політичними приятелями, але були б дуже радо послухали його поглядів на актуальні справи, так само, як — маємо враження — були б їх вислухали польські адресати. Коли б відпала та едина ще польсько-українська дискусійна трибуна, якою є преса, то воно не принесло б хісна самій справі польсько-українських відносин. І тому українські розмовці далеко не використовують дискусії з польськими відгуками як відбивної для виголошування якихось законом заборонених єресей: в усякому разі не мають тієї інтенції. Їхньою інтенцією завжди є пробувати, ану ж може станеться чудо, і ведро, спущене до криниці без води не стукне об сухе дно, ану ж може краплини, що падуть на ґранітну вперту скелю видовбають якийсь рівчак, ану ж може раз польсько-українська пресова дискусія знайде для себе краще мотто, ніж українське „Говорила небіженька до самої смерти" чи „Бодайся когут знудив", або польське „Мувіл дзяд до образу..." чи „В кулко Мацєю...".

Найгірше з усього, що може трапитись між людьми, це непорозуміння, що його не можна усунути та витовкмачити. Траґедія помилок затроювала від початку світа життя його мешканцям. Але стократно сумніші є помилки, яких джерелом суще непорозуміння, таких помилок, до яких люди не хочуть признатися. І таке непорозуміння, що його не дадуть собі вияснити. Нема найменшого сумніву, що величезною більшістю фальшивих акордів у кожночасній польсько-українській дискусії є не тільки нерозуміння становища другої сторони, але й нехіть його зрозуміти. Річ не в тім, щоб за українським східньо-традиційним звичаєм тричі розцілуватися або за старопольським звичаєм кричати відразу „кохаймисен!" Річ просто у тім, щоб знати своє взаємне становище. Потім це вже тільки річ доброї волі, чи хочеться його розуміти та з відкиненням усякого емоціонального чинника, любови й ненависти, щоб холодно виписати всі точки, які обидві сторони ділять, та ствердити, чи є якісь точки, що для обох сторін спільні, чи їх взагалі нема ніяких. З приємністю стверджуємо, що сам тон полемічних голосів польських часописів ріжних напрямків став спокійніший і багато пристойніший, що нема в останніх тижнях тієї образливої лайки, яка — напр. на тлі цілої справи Карпатської України — цілком унеможливлювала будь-яку розмову. А проте у тих голосах є ріжні провідні мотиви: одні з них примирно-сентиментальні („Кисіль чи Хмельницький?", „ІКЦ" з 14. ц. м.), інші іронізуючі („Українська злохота для польських конструктивістів", „Слово Народове" з 20. ц. м.), інші знову типові саме для ситуації людини, яка у темній кімнаті розбиває собі коліна об горозставлювані меблі. Маємо тут на увазі в першу чергу кілька останніх статтей у львівському органі ОЗН-у, „Дзєнніку Польскім" („Українізм та конюнктура", 6-го ц. м., „Реакції", з 19. ц. м., „Рави унд Болен в українській інтерпретації", з 20. ц. м.). Очевидно, важко полемізувати напр. з уперто підтримуваним та повторюваним твердженням про український „сентимент" до німців та з тенденцією використовувати нашу аналізу німецьких цілей на те, щоб представляти нас, як якихось пропаґаторів ґерманізму! Може такі міркування подобаються польським читачам та йдуть по лінії їхнього підходу до українців, як до вдячних „німецьких винаходів", але ми таких міркувань поважно трактувати не можемо і не можемо вважати їх як плятформу для поважної дискусії. Зате згадана стаття „Реакції" (підписана ініціялами А. К., яких не маємо права розконспіровувати) надзвичайно цікава саме як зразок такого підходу до українських дискутантів, який полягає на найгрубшому непорозумінні. Конкретно, п. А. К. „здивований і збентежений" закордонно-політичними статтями автора цих рядків, він обурений нашою прихильною згадкою про колишню концепцію пакту чотирьох, він хотів би бачити в українців „детермінацію" та „духову мобілізацію громадянства" таку, як у польському громадянстві, „виразні концепції" та „вояцькі постанови", а не бачучи їх — лається, роблючи досить непристойні порівнання тієї української політичної думки, що находить свій вислів на сторінках „Діла", з „ремеслом лихваря чи ліцитаційною гієною". Даруємо йому ті вислови, які тільки характеризують поденервування автора. Та дозволимо собі звернути увагу йому і його землякам, які роблять подібні помилки, у чому лежить суть їхнього непорозуміння.

Та суть у тому, що всі вони не читають статтей в українській національній пресі, як сформульованого вислову українських національних інтересів, при чому не хотять вдуматися у засадничі проблеми польсько-українських відносин: **так само, як польський національний максималізм не покривається з поняттям державного інтересу Польщі, як держави з ріжно-національним складом громадян, так само український підхід до ріжних державних проблем мусить бути самостійний своєрідний і не завжди може покриватися з польським.** Польські патріоти напевне перестали б нас, галичан, шанувати, коли б ми стали на становищі обласного партикуляризму та перестали підкреслювати свій не лиш етнічний, але й національно-політичний звязок з усіми іншими частинами рідної нації, конкретно, коли б наша політична думка виелімінувала зовсім наддніпрянські землі і Совіти та стала займатися українською проблемою виключно тільки як внутрішньою проблемою польської держави. Але одночасно їх гніває, коли та українська політична думка, яка формулює всеукраїнську концепцію, тут і там іде проти волі і бажань польських патріотів. **Що інакше може діяти українська публіцистика у Польщі у нинішніх обставинах, як те, щоб шукати такої політичної концепції, яка брала б під увагу і всеукраїнський інтерес і обовязки тутешніх українців-громадян супроти польської держави?!** І ті зусилля української публіцистики можуть увінчатись тільки тоді успіхом та найти зрозуміння у публіцистів польських, коли вони почнуть глядіти на українців як на конструктивний чинник, створять таку концепцію розвязки польсько-українських відносин, щоб погодити українські розвоєві тенденції з польським державним інтересом та щоб розвоєві тенденції польської держави не йшли проти всеукраїнських інтересів. Очевидно, це річ дуже складна, бо торкається і внутрішньої і закордонної політики держави. Але пригадуємо, що був такий час, коли з усіх польських ресортів саме політика міністерства закордонних справ покривалася з українськими міркуваннями: у справі т. зв. східнього пакту, у справі польсько-німецького пакту, у справі збірних пактів безпеки. І ми неоднократно звертали увагу на істнуючі „ножиці" між ресортом закордонної та внутрішньої політики та вказували на можливости ті ножиці зсунути.

Сліпа вулиця починається з хвилиною, коли польська публіцистика хоче бачити в українській проблемі виключно тільки внутрішньо-державну справу і відмовляє українцям права думати загально-національними катеґоріями та коли одночасно старається переконати нас, що Польща і Совіти мусять опинитися по одній стороні барикади — проти Німеччини. **Де тоді місце для такої самостійної української політичної концепції, яка була б таким польським патріотам приємна? !**

Українська політична думка, не вирікаючись тієї підвалини, яку творять національні ідеали, питомі кожній зрілій нації, стала у Польщі на ґрунт **політичного реалізму.** Дозволимо собі звернути увагу, що коли є хтось, і щось, що зіштовхує той наш політичний реалізм на шлях доктринерства, то це — саме таке повне нерозуміння нашої ситуації і наших напрямних, опертих на свідомости українського національного інтересу, як його бачимо у баламутних статтях польських часописів та у щоденній польсько-українській дійсности. Дозволимо собі сказати, що коли п. А. К. утотожнює політичний реалізм з „вояцьким рішенням" і покликується при цьому на своє виховання на Пілсудськім, то він забуває одну подробицю: Пілсудський мав одну засадничу лінію — **боротьбу з Росією** — але ту лінію проводив теж змінливою тактикою, пристосовуючи її до конюнктури. Бо це ніколи не є „біржа" ані „лихва" тільки — політичний розум. Хто твердить: Тільки те, що робить мій нарід є добре, а все, що робить інший нарід є зле, — той згори виключає хосенну для обох сторін дискусію та змогу зрозуміти правильно і власні помилки і чужі вартости.

іс.

Европейська криза й українська справа в женевському дзеркалі.

(Від нашого кореспондента)

Женева, 12. квітня 1939.

Сучасна европейська криза почата від утрати державности Чехословаччини і загострена окупацією Альбанії заслонила українську справу бодай на сторінках щоденної преси тут, як і по інших політичних осередках Европи. Чи вона її актуалізувала в дійсних міждержавних відносинах, будемо очевидно бачити незабаром.

Актуальність, яку надає українській справі сучасна европейська криза, має досить відмінний характер у порівнянні до тої, яку надавало їй мінхенське порозуміння держав та викликана ним ізоляція Московщини в Европі. Нове зближення між Парижем і Льондоном з одного та Москвою з другого боку, дає наново західнім великодержавам нагоду побачити зблизька невилічну недугу СССР — боротьбу між Московщиною і поневоленими нею націями. Те, що в Парижі і Льондоні через їх байдужість у східньо-европейських справах може не добачають, показує їм сама московська пропаґанда, яка користуючись сучасним конфліктом між обома ґрупами великодержав починає наново широко закроєну протиукраїнську акцію. Вона нова щодо змісту? Ні трохи! Це те саме намагання довести, що самостійність України є в інтересі лише „фашистівських" напасників, що український самостійницький рух є штучний, що викликаний тими самими „фашистами", що „вільна і щаслива" Україна не хоче нічого іншого, як жити завжди в СССР. Щоб переконати світ про це, видали недавно в Парижі цілу книжку виповнену описами „досягнень соціалістичної України". А провокаційна пропаґанда дійшла до того, що швайцарський соціалістично-большевицький „Травай" подав недавно до загального відома навіть грубим друком між іншим таке: „Федеральна поліція післала до Женеви трьох своїх інспекторів для доходження у справі діяльности українців на удерж[illegible] Гітлера в нашім місті. Це щастя бачити, що федеральна поліція займається нарешті справжньою обороною держави, себто виступає проти аґентів гітлеризму..." До цього додано таку перфідну увагу: „Нас запевняють, що англійська дипльоматія не має ніякого відношення до цієї нової діяльности нашої федеральної поліції". Щодо того, що це „запевнення" большевицького денника зрозуміють в сенсі саме відворотнім, не має його редакція очевидно найменшого сумніву. Ані про заповідження слідства, ані про його вислід тимчасом нічого не чути. Зрештою, в такім малім місті як Женева, де все відомо, таке слідство могло б свідчити лише про безсторонність влади, яка проти кож-

ної московської інтервенції і провокації в межах Швайцарії виступає в найрішучіший спосіб.

Але у Швайцарії відбивається лише те, що відбувається на заході Европи у великих розмірах. В цих розмірах починається протиукраїнська акція аґентів Москви, московської еміграції, що виступає в справах поневолених націй одностайно з московським урядом, та всіх промосковських кол Франції і Анґлії, що всі разом намагаються використати сучасне напруження між обома таборами великодержав на шкоду визвольної боротьби України.

Рішуче і виразне зазначення політичного становища України в Европі тепер булоб потрібне більше ніж коли. Від того, що великі держави сваряться — українські чуби тріщати не повинні. Українська справа переходила в Европі моменти без порівняння тяжчі, ніж сучасний. Не минуло й пяти років від часу, коли західні „демократії" запрошували московський уряд до Женеви при приязній невтральности деяких інших великодержав. Українські представники на чолі представників інших поневолених націй виступили тоді в найрішучіший спосіб з протестом проти приняття Московщини до кола культурних націй у Женеві. Від того часу справа української самостійности в Европі зробила великі кроки вперед, тоді як від Ліґи Націй зaлишилися лише руїни. Сучасні намагання деяких непоправних великодержав притягнути московський уряд наново до участи в европейських справах стрінули рішучий опір у багатьох невтральних державах.

М. Данько.

З польської преси.

„Сумнівні сентименти".

„Розвіяні омани". Так називається стаття п. Бд. вміщена у „Роботніку" (ч. 110 з 20-го квітня ц. р.). Автор говорить про оману Франції та Анґлії, яким здавалося, що вони давши при допомозі „комітету невстрявання" ґен. Франкові змогу добути остаточну перемогу, вірили, що зможуть перетягнути його на свій бік. Тимчасом:

„Еспанський васал римсько-берлінської „оси" виявив без женади хто він такий і кому служить. На факт висилки амбасадорів Заходу до бунтівничої столиці відповів... офіційним та демонстраційним приступленням до военного бльоку фашистівських держав. На домагання забрати чуже військо з Еспанії відповів головний протектор „національного" ґенерала висилкою нових італійських віддлів і нових транспортів військового знаряддя до еспанських портів. Якось дивно зійшлося, що те „національне" військо концентрується довкола анґлійського Гібральтару, що не вимагає коментарів та обговорень. Преса п. Франка виступила вже з територіяльними претенсіями під адресою Франції, що безсумніву є вступом до майбутньої військової акції в Пірінеях. У теперішній хвилині остання крапка над і — це виплив гітлерівської фльоти на еспанські води, що викликало в Парижі і Льондоні такий великий... ентузіязм, що наказано негайно концентрацію британських і французьких кораблів у Гібральтарі і залогу цієї твердині поставлено у повне боєве поготівля.

Отже все те — каже автор — розвіяло остаточно омани західніх демократій — національна Еспанія вибрала вже свій шлях в европейській політиці. Та не тільки Еспанія...

„Розвіяні омани, розторощені надії, почуття розчарування і жалю — все те можна запримітити не тільки у політичному світі Західньої Европи. Хто хоче омановувати себе занадто... вигідно, той дуже швидко спадає з облаків на землю твердої і неприязної дійсности.

„У січні ц. р., у добі чудових мрій про спільну польсько-мадярську границю, проф. Станислав Ґрабський, людина дуже поважна і за свої слова відповідальна, проголосив у пресі голосну заяву, яка перестерігала перед перебільшуванням справи польсько-мадярського сусідства. У тій заяві проф. Ґрабський підкреслив м. ін., що від року 1866 Мадярщина вела завжди свою політику спираючись на Німеччину, що і надалі не зробить нічого проти Німеччини та що треба перестати обманюватися, буцім спільна польсько-мадярська границя створила з Мадярщини запору проти німецької експанзії на Схід.

„Всупереч тій осторозі було багато таких, що оманювалися, даючи своїм оманам нагальний та галасливий вислів. І щож? Минуло ледви пару тижнів від хвилини, коли мадярське військо захопило Підкарпатську Русь. І майже безпосередньо після того мусимо зареєструвати такі факти, як остаточне приступлення Мадярщини до бльоку Берлін—Рим—Токіо шляхом т. зв. протикомінтернівського пакту, як теж виступлення Мадярщини з Ліґи Націй, що сталося під відомим диктатом. Коли додамо до того маніфестаційну прогульку численної мадярської делеґації (двох б. премієрів, трьох міністрів, кількох послів з урядової партії) на роковини народин п. Адольфа Гітлера і... протипольський тон виступів одної частини мадярської преси після підписання польсько-анґлійської умови, дістанемо в сумі комплет явищ і подій, що не залишають місця на сумніви, куди прямує і чиїм інтересам служить теперішня мадярська політика.

„Тверезі і передбачливі люди, до яких саме зараховуємо і проф. Ґрабського, не мали зрештою тих сумнівів і давніше. Все вказує на те, що у займанницькій системі „оси" Мадярщині визначено на південному сході Европи ролю, подібну до тієї, яку „національний" ґен. Франко має відіграти на Заході. Добрий режисер мусить дбати за правильний розподіл роль і пильнувати, щоб кожний із тих, що грають, у відповідному часі вийшов на сцену. Берлінсько-римська режисерія відома зі своєї... проворности — тому маймо це на увазі та не довіряймо сумнівним „сентиментам".

Якби навіть ті, кому слід, і пішли за тією останньою радою автора, то це в нічому не змінило б положення про яке мова

Як виглядає военна підготова у Франції?

Закордонний кореспондент виленського „Слова" у статті п. н. „Військове поготівля у Франції" (ч. 105 з 18-го квітня ц. р.) висланій з Рів'єри, пише ось що:

„У Франції переведено частинну мобілізацію, дуже далеко посунену. Хоч лаік, мушу висловити для її швидкости, справности і тихости найглибший подив. Ціла Рів'єра лежить на італійському пограниччі. За дня ніяких анормальних проявів не можна запримітити. Щойно після півночі, коли життя Ніцци, міста більшого від Кракова, припиняється, все стає военним табором. До границі гонять поїзди переповнені військом: але більшість концентрації відбувається при допомозі самоходів. За годину я нарахував тільки на одній дорозі понад 200 військових вантажників виповнених вояками. Крім цього можна було бачити колюмни артилерії (змоторизованої), повозів, панцирних возів, протилетунських батерій, санітарних возів, таборів, полевих кухонь, — все змоторизоване: не знаю чи за 3 дні або радше 3 ночі я бачив 10 коней.

„За чверть години вночі зареквіровано всі автобуси (яких тут тисячі), таксівки, мотоциклі навіть приватні вози. Цілу ніч можна було бачити, як зареквірованими таксівками розїзджали військові вістові, що розносили карти покликання, вказівки для дозорців щодо майбутньої евакуації, для протилетунської оборони, якої вправи теж встигли перевести вночі. І рано, в 7-ій кожного дня життя вертається рішуче до нормального: вояків на вулиці не видно, ніяких конвоїв, ніяких колюмн, ніяких таборів. Всі зареквіровані на ніч автобуси таксівки і т. д. повернено — все курсує нормально: ті, що спали і не лазили, як я, по цілому побережжі, не мають поняття що є взагалі якась мобілізація".

Все те — каже кореспондент — на те, щоб не полошити людности, особливо не відстрашувати чужинців, які приводять необхідні девізи, з яких Рів'єра живе. І справді — пише кореспондент — ніякого переполоху нема, нема тривоги. Ніхто не виїздить. Напаки. Рух туристів збільшується, бо за дня ніхто не помітить, що він знаходиться 20 км. від границі, обсадженої пів міліоном вояків. Навіть у Ментоні, віддаленій ледви 2 км. від кордону, життя пливе зовсім нормально.

„Не тільки зовсім феноменальна справність французьких мобілізаційних розпорядків спонукує обсерватора дивуватися. Такої нечуваної швидкости мобілізації не можна би, очевидна річ, навіть подумати, якби не велика моторизація, зовсім на американську міру, цілої тієї частини Франції, якби не величезна кількість знаменитих доріг, виключно асфальтованих і якби не укріплення цілого пограниччя так, що кожна одиниця має вже готові для себе форти, протилетунська артилерія готові становища. Кожний француз бачить і чує, що мобілізаційний плян готовий у найдрібніших подробицях, інакше не можна було б собі подумати такого браку метушні, браку зупинок. Але розміри того збройного поготівля були б також неможливі, якби не дух французів, що справді показують світові, який з них дійсно великий нарід. Той спокій, та дисципліна, та певність перемоги, та віра в себе й у Францію має щось піднеслого і зворушливого. Без чванькуватости, без жестів, без легкодушности. Але є в голосі, у поставі найскромнішого француза рішучість і — я сказав би — завзятість. — Хочете війни, то будете її мати. І покажемо ще раз, що французька армія перша у світі.

„Пересічному французові сьогодні досконало байдуже, за що вибухне війна. Він міркує так: Так далі не може бути. Що пів року мобілізація. Не можна ані працювати, ані заробляти, ані ощаджувати. Ніхто не може спати спокійно. І це все через тих двох... Віз або перевіз. Або ті забави з порохом скінчаться або треба їм покласти край. Бажання, що їх французи висловлюють під адресою диктаторів, не мають у собі нічого приємного".

Так виглядає мобілізація і так виглядають настрої у Франції напередодні того невідомого, що чекає Европу чи може й цілий світ.

„ЧЕСЬКА ДИРЕКТОРІЯ" ПОВСТАЛА ПІД ПРОВОДОМ БЕНЕША В АМЕРИЦІ.

ШІКАҐО, АТЕ. На домагання ріжних чеських організацій погодився д-р Бенеш обняти провід руху з метою: привернути незалежність Чехії. Цю постанову оголошено на зборах чеської еміграції в Америці.

Бенеш утворить „Чеську директорію", до якої ввійдуть б. чехо-словацькі посли в Льондоні, Парижі, Вашинґтоні, Варшаві й Москві.

—o—

ЕСПАНІЯ ВІДЗИСКАЛА 59 КОРАБЛІВ.

БУРҐОС, ПАТ. Як подає еспанський морський уряд, Еспанія відзискала 59 кораблів, що давніше належали до еспанського червоного уряду і дотепер стояли на якорах в Анґлії, Бельґії, Голяндії та Норвеґії. Вони мають разом 312.000 тон.

—o—

БІРКЕЛЬ ЗАЛИШИТЬСЯ НА СТАНОВИЩІ ҐАВЛЯЙТЕРА АВСТРІЇ.

ВІДЕНЬ, ПАТ. В тутешніх офіційних колах заперечують поголоски, немовби ґавляйтер Біркель мав небавом уступити. Можливо, що він обійме ще й друге становище — посадника Відня.

Важне для виборців до міської ради у Львові.

ЗРАЗОК СПРОТИВУ ПРОТИ РІШЕННЯ ПРО СКРЕСЛЕННЯ ЗІ СПИСУ ВИБОРЦІВ.

До
Окружної Виборчої Комісії
ч. . . .
у Львові
до ч. . . .

Дня . . . в год. . . . доручено мені повідомлення Окружної Виборчої Комісії ч. . . ., з дня . . . ., що внаслідок реклямації зголошеної п. . . . мають мене скреслити з листи виборців ч. . . . Округи.

Проти цього вношу в законному речинці, на основі ст. 22. уст. (2) виборчої ординації до міських Рад

СПРОТИВ:

з таких причин:

У повідомленні не подано мотивів реклямації п. . . ., тому заявляю, що реклямація є безпідставна, бо я:

1. Є польським громадянином і згідно з істнуючими постановами закону маю право вибирати до сойму і того свого права я не втратив (ла).

2. Є уроджений (на) дня . . . р. . . . отже скінчив (ла) 24 роки життя.

3. Мешкаю у Львові від дня . . .

4. Є власником реальности у Львові, вул. ч. . . . .

Отже відповідаю усім вимогам з ст. 4 і 5 орд. виб. до міських Рад.

Повищі дані можу на домагання ствердити відповідними документами.

Повищий спротив є вповні обоснований і тому покликуючись на ст. 22 уст. (3) виб. орд. до міських Рад — вношу відхилити рішення про скреслення мене зі спису виборців та про вміщення чи пак збереження мене в спису виборців . . . Округи.

Львів, дня . . . 1939 р.

(Імя і прізвище)
адреса:

Еміграційний уряд УНР до Рузвельта.

Ми дістали відпис такої телеграми:

Ексцеленція Франклін Рузвельт
Вашингтон.

У заклику Вашої Ексцеленції до голови Німецької Держави та премієр-міністра Італії згадана була поміж іншими европейськими державами, яким мала б бути загарантована їх незалежність, Росія. Маю честь звернути Вашу увагу на той факт, що Росія, себто С. С. С. Р., не уявляє з себе одноцільної держави, що повстала наслідком цілої серії брутальних агресій і мілітарної окупації Української Народньої Республики та інших незалежних держав неросійських народів, та що ця держава, С. С. С. Р., організуючи ворохобницьку акцію Комінтерну, є постійною загрозою світовій цивілізації. Я прошу Вашу Ексцеленцію, в інтересах забезпечення правдивого мира, взяти на себе ініціятиву, щоб зажадати від уряду Москви виведення окупаційних московських військ з України, що уможливило б вілновлення самостійної Української Держави, яка єдина може забезпечити тривалий мир і політичну рівновагу на европейському Сході.

Андрій Лівицький,
Президент Української Народньої Республики.
Женева, 18. IV. 1939.

„Без Гітлера годі уявити собі нинішній світ".

ПРОМОВА ҐЕБЕЛЬСА.

БЕРЛІН, АТЕ. В середу вечором виголосив мін. Гебельс промову з нагоди 50. роковин уродин Гітлера. Цю промову передавали всі німецькі радіостації.

Гебельс ствердив, що

назвище Гітлера є для світа політичною програмою:

для одних воно висловлює надію, віру і майбутнє — для інших воно є предметом ненависти, підлої брехні, гидких наклепів. **Без Гітлера годі собі уявити нинішній світ.**

Гітлер дав історичному розвиткові Европи новий напрям

і є головним ґарантом нового ладу в Европі.

Гебельс обговорив ріжницю між Німеччиною з 1918. р. та нинішньою, та порушив аншлюс і анексію Чехії та Моравії.

Ця зміна мапи Европи, яка не має прецеденсу в історії, відбулася без проливу крови. Її одинокою зміною було: забезпечити мир у тій частині Европи, де противенства доводили до зударів, які загрожували міжнародньою пожежою. Той мир не відповідає бажанням моралістів, але опирається на практичнім реалізмі — на почутті, що лиш могутність дає народові силу, щоб розвязати дозрілі проблеми.

Велич Гітлера полягає на ідеальній сполуці двох основних елементів політики:

фантазії, що кидає великі концепції, та реалізму, що дає змогу здійснити ті концепції згідно з вимогами дійсности.

З огляду на цю гармонію, політика Гітлера не полягає на штивних схемах ні на сліпій доктрині; головна її прикмета — це

елястичність при рівночасній пошані для трівких засад.

У часі боротьби за владу „розумні" й „обережні" не вірили в політичного ґенія Гітлера — нині його ідеї не стрічають на міжнародній площині зрозуміння ні довіря.

Канцлер привернув мир Середущій Европі.

Очевидно — це не вдоволює західні демократії, заздрісні супроти націонал-соціялізму. Вони витворили версайським миром довкола Німеччини запальні огнища та постійно підсилювали їх,

щоб тримати німецький нарід у безсиллі.

Демократи бачать, що втікає їм добича — відтіля їх злість і обурення.

Та їхні облудні жалі вже спізнені. Відносимося до того зі суверенною погордою — і ту погорду має цілий німецький нарід. Німеччина стоїть у тіни німецького меча.

Німеччина завдячує цілу свою могутність одній людині, якій складає побажання в роковини уродин не сама Німеччина, але всі народи, які люблять мир.

ЦІННИЙ ДАРУНОК КАНЦ. ГІТЛЕРОВІ З НАГОДИ ЙОГО УРОДИН.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: В середу вручив заступник канцлера Р. Гес канц. Гітлерові з нагоди його уродин як дарунок від націонал-соціялістичної партії збірку 50 листів Фридриха Великого, що їх виєднали від приватних осіб. Збірка обіймає такі листи, в яких Фридрих Великий висловлює безпосередньо свої думки, пляни і клопоти. Всі ці листи писані в німецькій мові і вібр ні в мистецько виконаній оправі. На першій сторінці ?илиє пр свя.а: „Вождові в 50-ліття уродин — 20. квітня 1939 р. в імени його руху Рудольф Гес".

Перед візитою німецьких военних кораблів у Портуґалії.

ЗАЛОГУ ГІБРАЛЬТАРУ ЗБІЛЬШЕНО ДВОМА КУРІНЯМИ.

ЛІССАБОНА, ПАТ. „Діаро де Лісбоа" повідомляє, що німецький дивізіон, зложений з панцирника, крижляка, 4-ох підводних суден та транспортовців, загостить між 6. і 10. червня до Портуґалії.

ГІБРАЛЬТАР, АТЕ. У Гібральтарі затримано британський транспортовець, що везе 2 курені з Палестини до Англії. Цей транспорт відійде щойно тоді, коли до Гібральтару причалить курінь валійської ґвардії, який виплють з Англії при кінці цього місяця.

—o—

Весняна збірка Рідної Школи.

Від довгих років уладжував український нарід з нагоди Великодня збірку на дар „писанки" Рідній Школі. Колись ішло це самочинно, згодом за дозволом влади. Цього року влада відмовила Рідній Школі дозволу на збірку в часі самих Великодних Свят. Зате дозволяє перевести збірку у травні ц. р. і то в часі від 17.—23. по селах і від 17.—20. по містах. По містах можна буде збирати тільки гроші і тільки до скарбонок у недалекій віддалі від церков та українських установ, по селах на збіркові листи гроші чи натуралії. В обох родах збірок збирачі мають мати писемні уповноваження від Головної Управи Р. Ш., потверджені в дотичному старостві.

Воєвідські уряди у Львові і Станиславові вже дали потрібні дозволи. Воєвідський уряд у Тернополі також обіцяв дати дозвіл.

На днях Повітові Союзи (Кружки) Р. Ш. дістануть всі потрібні інструкції та уповноважнення враз зі збірковими листами. Треба тільки наперед докладно підготовити збірку на місцях: проголосити на приділеній області, що така збірка буде, викликати зацікавлення в місцевого населення та піднайти справних і совісних збирачів, щоб можна було вчасно дати старостві уповажнення для них до потвердження.

Пристосовуючись до обставин — не треба звязувати весняної збірки конечно з часом чи порою, але з **потребами Рідної Школи**, які мусимо заспокоїти. Без огляду на спізнену пору буде це все таки збірка на дар „писанки" Рідній Школі. **Цю нагоду повинні використати всі українці (-ки).** Возьмім собі за точку національної амбіції зложити якнайбільшу суму! Будьмо заздалегідь усі готові на це!

Головна Управа Рідної Школи.

Америка розбудовує военно-морські бази

ВАШИНГТОН, ПАТ. Сенат приняв законопроект (який уже ухвалив парлямент), що передбачує 66,800.000 долярів на летунські бази для военної маринарки.

АМЕРИКАНСЬКІ СТУДЕНТИ — ПІЛЬОТАМИ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Палата послів приняла законопроект, яким дозволила урядові утворити корпус цивільних пільотів, зложений з 20.000 американських студентів.

І ГОНДУРАС ПРИЛУЧИВСЯ ДО ЗАКЛИКУ РУЗВЕЛЬТА.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Гондурас, одинока американська республика, яка дотепер не прилучилася до заклику Рузвельта, зголосила американському послові, що прилучується.

БУДОВА ШОСИ КОВНО—ВИЛЬНО.

КОВНО, ПАТ. Рада міністрів затвердила пляни публичних робіт на цей рік. Плян передбачує між ін. 100.000 літів на будову шоси Ковно—Вильно на відтинку Жижмори — польський кордон.

Важне для виборців
до міської ради у Львові.

ЗРАЗОК СПРОТИВУ ПРОТИ РІШЕННЯ ПРО СКРЕСЛЕННЯ ЗІ СПИСУ ВИБОРЦІВ.

До
Окружної Виборчої Комісії
ч. . . .
у Львові
до ч. . . .

Дня . . . в год. . . . доручено мені повідомлення Окружної Виборчої Комісії ч. . . ., з дня . . . ., що внаслідок реклямації заголошеної п. . . . мають мене скреслити з листи виборців ч. . . . Округи.

Проти цього вношу в законному речинці, на основі ст. 22. уст. (2) виборчої ординації до міських Рад

СПРОТИВ:

з таких причин:

У повідомленні не подано мотивів реклямації п. . . ., тому заявляю, що реклямація є безпідставна, бо я:

1. Є польським громадянином і згідно з істнуючими постановами закону маю право вибирати до сойму і того свого права я не втратив (ла).

2. Є уроджений (на) дня . . . р. . . . отже скінчив (ла) 24 роки життя.

3. Мешкаю у Львові від дня . . .

4. Є власником реальности у Львові, вул. ч. . . .

Отже відповідаю усім вимогам з ст. 4 і 5 орд. виб. до міських Рад.

Повищі дані можу на домагання ствердити відповідними документами.

Повищий спротив є вповні обоснований і тому покликуючись на ст. 22 уст. (3) виб. орд. до міських Рад — вношу відхилити рішення про скреслення мене зі спису виборців та про вміщення чи пак збереження мене в спису виборців . . . Округи.

Львів, дня . . . 1939 р.

(Імя і прізвище)
адреса:

Еміґраційний уряд УНР до Рузвельта.

Ми дістали відпис такої телеграми:

Ексцеленція Франклін Рузвельт
Вашингтон.

У заклику Вашої Ексцеленції до голови Німецької Держави та премієр-міністра Італії згадана була поміж іншими европейськими державами, яким мала б бути загарантована їх незалежність, Росія. Маю честь звернути Вашу увагу на той факт, що Росія, себто С. С. С. Р., не уявляє з себе одноцільної держави, що повстала наслідком цілої серії брутальних агресій і мілітарної окупації Української Народньої Республики та інших незалежних держав неросійських народів, та що ця держава, С. С. С. Р., організуючи ворохобницьку акцію Комінтерну, є постійною загрозою світовій цивілізації. Я прошу Вашу Ексцеленцію, в інтересах забезпечення правдивого мира, взяти на себе ініціятиву, щоб зажадати від уряду Москви виведення окупаційних московських військ з України, що уможливило б відновлення самостійної Української Держави, яка єдина може забезпечити тривалий мир і політичну рівновагу на европейському Сході.

Андрій Лівицький,
Президент Української Народньої Республики.
Женева, 18. IV. 1939.

„Без Гітлера годі уявити собі нинішний світ".

ПРОМОВА ҐЕБЕЛЬСА.

БЕРЛІН, АТЕ. В середу вечором виголосив мін. Ґебельс промову з нагоди 50. роковин уродин Гітлера. Цю промову передавали всі німецькі радіостанції.

Ґебельс ствердив, що

назвище Гітлера є для світа політичною програмою:

для одних воно висловлює надію, віру і майбутнє — для інших воно є предметом ненависти, підлої брехні, гидких наклепів. Без Гітлера годі собі уявити нинішній світ.

Гітлер дав історичному розвиткові Европи новий напрям

і є головним гарантом нового ладу в Европі.

Ґебельс обговорив ріжницю між Німеччиною з 1918. р. та нинішньою, та порушив аншлюс і анексію Чехії та Моравії.

Ця зміна мапи Европи, яка не має прецеденсу в історії, відбулася без проливу крови. Її одинокою зміною було: забезпечити мир у тій частині Европи, де противенства доводили до зударів, які загрожували міжнародньою пожежою. Той мир не відповідає бажанням моралістів, але опирається на практичнім реалізмі — на почутті, що лиш могутність дає народові силу, щоб розвязати дозрілі проблеми.

Велич Гітлера полягає на ідеальній сполуці двох основних елементів політики:

фантазії, що кидає великі концепції, та реалізму, що дає змогу здійснити ті концепції згідно з вимогами дійсности.

З огляду на цю гармонію, політика Гітлера не полягає на штивних схемах ні на сліпій доктрині; головна її прикмета — це

елястичність при рівночасній пошані для трівких засад.

У часі боротьби за владу „розумні" й „обережні" не вірили в політичного генія Гітлера — нині його ідеї не стрічають на міжнародній площині зрозуміння ні довіря.

Канцлер привернув мир Середущій Европі.

Очевидно — це не вдоволює західні демократії, заздрісні супроти націонал-соціялізму. Вони витворили версайським миром довкола Німеччини запальні огнища та постійно підсилювали їх,

щоб тримати німецький нарід у безсиллі.

Демократи бачать, що втікає їм добича — відтіля їх злість і обурення.

Та їхні облудні жалі вже спізнені. Відносимося до того зі суверенною погордою — і ту погорду має цілий німецький нарід. Німеччина стоїть у тіни німецького меча.

Німеччина завдячує цілу свою могутність одній людині, якій складає побажання в роковини уродин не сама Німеччина, але всі народи, які люблять мир.

ЦІННИЙ ДАРУНОК КАНЦ. ГІТЛЕРОВІ З НАГОДИ ЙОГО УРОДИН.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: В середу вручив заступник канцлера Р. Гес канц. Гітлерові з нагоди його уродин як дарунок від націонал-соціялістичної партії збірку 50 листів Фридриха Великого, що їх вєднали від приватних осіб. Збірка обіймає такі листи, в яких Фридрих Великий висловлює безпосередньо свої думки, пляни і клопоти. Всі ці листи писані в німецькій мові і зібрані в мистецькім виконанні оправі. На першій сторінці видніє присвята: „Вождові в 50-ліття уродин — 20. квітня 1939 р. в імени його руху Рудольф Гес".

Перед візитою німецьких военних кораблів у Портуґалії.

ЗАЛОГУ ҐІБРАЛЬТАРУ ЗБІЛЬШЕНО ДВОМА КУРІНЯМИ.

ЛІССАБОНА, ПАТ. „Діяро де Лісбоа" повідомляє, що німецький дивізіон, зложений з панцирника, кружляка, 4-ох підводних суден та транспортовців, загостить між 6. і 10. червня до Портуґалії.

ҐІБРАЛЬТАР, АТЕ. У Ґібральтарі затримано британський транспортовець, що везе 2 курені з Палестини до Англії. Цей транспорт відійде щойно тоді, коли до Ґібральтару прибудуть курінь валлійської ґвардії, який вишлють з Англії при кінці цього місяця.

—o—

Весняна збірка Рідної Школи.

Від довгих років уладжував український нарід з нагоди Великодня збірку на дар „писанки" Рідній Школі. Колись ішло це самочинно, згодом за дозволом влади. Цього року влада відмовила Рідній Школі дозволу на збірку в часі самих Великодних Свят. Зате дозволяє перевести збірку у травні ц. р. і то в часі від 17.—23. по селах і від 17.—20. по містах. По містах можна буде збирати тільки гроші і тільки до скарбонок у недалекій віддалі від церков та українських установ, по селах на збіркові листи гроші чи натуралії. В обох родах збірок збирачі мають мати письменні уповноважнення від Головної Управи Р. Ш., потверджені в дотичному старостві.

Воєвідські уряди у Львові і Станиславові вже дали потрібні дозволи. Воєвідський уряд у Тернополі також обіцяв дати дозвіл.

На днях Повітові Союзи (Кружки) Р. Ш. дістануть всі потрібні інструкції та уповноважнення враз зі збірковими листами. Треба тільки наперед докладно підготовити збірку на місцях: проголосити на призначеній області, що така збірка буде, викликати зацікавлення в місцевого населення та підшукати справних і совісних збирачів, щоб можна було вчасно дати старостству уповажнення для них до потвердження.

Пристосовуючись до обставин — не треба звязувати весняної збірки конечно з часом чи порою, але з потребами Рідної Школи, які мусимо заспокоїти. Без огляду на спізнену пору буде це все таки збірка на дар „писанки" Рідній Школі. Цю нагоду повинні використати всі українці (-ки). Возьмім собі за точку національної амбіції зложити якнайбільшу суму! Будьмо заздалегідь усі готові на це!

Головна Управа Рідної Школи.

Америка розбудовує военно-морські бази.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Сенат приняв законопроект (який уже ухвалив парлямент), що передбачує 66,800.000 долярів на летунські бази для военної маринарки.

АМЕРИКАНСЬКІ СТУДЕНТИ — ПІЛЬОТАМИ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Палата послів приняла законопроект, яким дозволила урядові утворити корпус цивільних пільотів, зложений з 20.000 американських студентів.

І ГОНДУРАС ПРИЛУЧИВСЯ ДО ЗАКЛИКУ РУЗВЕЛЬТА.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Гондурас, одинока американська республика, яка дотепер не прилучилася до заклику Рузвельта, зголосила американському послові, що прилучується.

БУДОВА ШОСИ КОВНО—ВИЛЬНО.

КОВНО, ПАТ. Рада міністрів затвердила плян публичних робіт на цей рік. Плян передбачує між ін. 100.000 літів на будову шоси Ковно—Вильно на відтинку Жіжмори — вильнський кордон.

Посли Василь Мудрий і Вол. Целевич

НЕ МАЮТЬ ПРАВА ГОЛОСУВАТИ У ВИБОРАХ ДО МІСЬКОЇ РАДИ!

Повідомляють нас, що хтось опротестував виборче право у виборах до міської ради у Львові **посла Василя Мудрого**, віцемаршала сойму та його дружини, як теж **посла Володимира Целевича** і його дружини. Зачуваємо, що те саме трапилося цілим сотням українських громадян, яких Окружні Виборчі Комісії у всіх дільницях повідомили, що на чиюсь там рекламацію скреслюють їх зі спису виборців. Скреслюють не тільки видних діячів, що заанґажовані в політиці чи іншій національній роботі, але і громадян, що заняті своєю професійною працею, стоять далеко від політики! Виходить, що поруч із перевіркою, чи українські громадяни вписані на виборчі листи та реклямаціями, мусимо ще **масово** опрокидувати ті „застереження", що їх висувають якісь людці, які ніколи в житті даних українських громадян не знали і не бачили. Тому, що це явище масове — хтось видно зайнявся орґанізацією такого опротестовування виборчих прав ріжних українських громадян, поминувши вже обставину, що в деяких округах українських виборців — і то масово — взагалі не поміщено у виборчих списах.

Щойно тепер спокій у Карпатській Україні.

Мадярська Пресова Служба повідомляє, що **посередництво німецьких чинників у Карпатській Україні** та вістки про **підготову територіяльної автономії** для Карпатської України мадярським урядом мали вирішний вплив на те, що **більшість членів „Січи"**, які оперували в горах, в останніх днях зложили зброю. Наслідком цього — таке твердить мадярський звіт — у Карпатській Україні настав уже цілковитий спокій.

Совіти торгуються з Анґлією.

СТАЛІН ПРОГОЛОСИТЬ СВОЮ ЗАЯВУ?

ЛЬОНДОН, 20. 4. Англійсько-совітські переговори, як кажуть, увійшли в зовсім нову стадію. **ЛІТВІНОВ ДОМАГАЄТЬСЯ, ЩОБ ФРАНЦІЯ ТА АНГЛІЯ ЗОБОВЯЗАЛИСЯ ДАТИ СОВІТАМ ДОПОМОГУ НА ДАЛЕКОМУ СХОДІ, НА ВИПАДОК ЯПОНСЬКОЇ АГРЕСІЇ** і за те Совіти готові були б запевнити Францію й Англію щодо своєї допомоги на випадок агресії держав оси Рим—Берлін.

ПОКИЩО ПЕРЕГОВОРИ СТАНУЛИ НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ, але імовірно вони почнуться знову, коли зложать свої звідомлення совітські представники, які прибули до Москви, а саме амбасадор Майський з Льондону, Суріч із Парижа, Меркулов із Берліна і посолка Колонтай зі Стокгольму.

ДЕКЛЯРАЦІЯ СТАЛІНА?

МОСКВА, 20. 4. Як повідомляють із Москви, Сталін має по нараді на Кремлю проголосити свою деклярацію у звязку з міжнародньою ситуацією та листом Рузвельта до Гітлера.

Важне для бувших підстаршин австрійської армії.

Міністерство Військових Справ у Варшаві стояло довший час на становищі, що б. підстаршинам австрійської армії не належиться емеритура зі скарбу Польської Держави. Відмовні оречення Міністерства Військових Справ скасував Найвищий Адміністраційний Трибунал та орік, що на основі ст. 105 обовязуючого емеритального закону у звязку з постановами австрійського закону з 27. грудня 1875. р. належиться емеритура тим б. австрійським підстаршинам, які мають що-найменше 18 літ безперерерривної військової служби, при чому роки воєнні зачисляються подвійно. Всупереч цьому ореченню Найв. Адм. Трибуналу Міністерство Військових Справ дальше відмовляло признання емеритури, виходячи з постанови ст. 90. емер. закону, що ті, які стараються про емеритуру, повинні були зголосити свої домагання найдальше до кінця квітня 1924. р.

Одно з таких оречень Мін. Військових Справ заскаржив іменем Івана Г. до Найв. Адм. Трибуналу адв. д-р Степан Біляк і внаслідок тої скарги Найв. Адм. Трибунал видав вирок до Ч. Рей. 6040/37, на основі якого скасував відмовне оречення Мін. Військових Справ та постановив, що ті, які стараються про емеритуру, не мали законного обовязку зголоситися в речинці до кінця квітня 1924. р., бо новеля, якою управильнено емеритальні справи, вийшла щойно в 1926. р.

Так повстало вже безспірне право до емеритури для тих підстаршин, що мають принайменше 18 літ безперервної служби (отже принайменше від 1904. р.).

У звязку з цим переведено зміну обовязуючого емеритального закону і у Вістнику Зак. Держ. ч. 28 з дня 31. березня 1939. р., поз. 183 (ст. 4.) видано постанову, що **бувші військові австрійські і російські** — оскільки цього дотепер не зробили — **мають найдальше до 30. квітня 1939. р. зголосити свої емеритальні права під загрозою цілковитої їх утрати.**

Виходить з цього, що і **б. старшини і підстаршини, а також вдови і сироти** по них, які дотепер не побирають емеритального забезпечення, обовязані, щоб його дістати, зголосити своє домагання до Мін. Військових Справ **найдальше до 30. квітня 1939. р.** Як цей речинець мине, вони згідно з законом стратять всякі права до емеритури.

Ближчі інформації у повищій справі можна дістати у відділі правної поради Народньої Організації Українців м. Львова.

Д-р Степан Біляк.

—o—

Рібентроп вибирається до Букарешту.

ЛЬОНДОН, 20. 4. „Дейлі Телеґраф" пише у звязку з відвідинами мін. Ґафенку в Берліні, що мін. Рібентроп цікавився спеціяльно румунсько-анґлійськими справами. Всі закиди Рібентропа Ґафенку дипльоматично відкинув заявою, що Румунія готова прийняти такі самі ґарантії від Німеччини, як від Анґлії.

Далі льондонський часопис повідомляє, що Рібентроп запевнив мін. Ґафенку, що Німеччина не буде підтримувати мадярських і болгарських ревіндикацій супроти Румунії. Кореспондент однієї з анґлійських аґенцій подає, що Рібентроп буцімто запропонував міністрові Ґафенку німецько-румунське наближення політичне, одначе Ґафенку відкинув цю пропозицію.

ІМОВІРНО ПЕРЕГОВОРИ БУДУТЬ ПРОДОВЖУВАТИ В БУКАРЕШТІ, КУДИ ОСОБИСТО ВИБИРАЄТЬСЯ МІН. РІБЕНТРОП. ОДНАЧЕ РЕЧИНЕЦЬ ЙОГО ПОДОРОЖІ ЩЕ НЕ УСТІЙНЕНИЙ.

ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ ІТАЛІЇ З ЮГОСЛАВІЄЮ.

Анґлійська преса, обговорюючи діяльність держав осі, кладе велику вагу на італійські заходи наблизитися до Югославії.

—o—

МІНІСТР ЧЯНО БУЦІМТО ЗАПРОПОНУЄ ЮГОСЛАВІЇ ВІЙСЬКОВИЙ СОЮЗ З ІТАЛІЄЮ.

Анґлійські часописи підкреслюють із здивуванням факт, що Чяно майже в останній хвилині відкликав свій відїзд до Берліна на ґітлерівські роковини і залишився в Римі. Урядово пояснюють його рішення тим, що, мовляв, Чяно хотів бути присутній підчас промови Мусолінія. **Виїзду Чяна до Берліна не можна скорше сподіватися, як на день 28. ц. м., на який скликано Райхстаґ.**

М. РОМАНИШИН. 6

Розбите муравлище.

Почуття безрадности дорешти підкошувало старого. Кілька разів занепав на здоровлі, справи братчиків занедбував щораз більше. Влітку в липні на загальному зборі братчиків він здавши рахунок з каси і стану речей попрохав звільнити його з обовязків голови. Прохав, щоб обрали собі такого, що далі повів би їх крізь бурі і негоди на славу і пожиток. Перестерігав перед живолупом, заклинав, плакав. А до осени він минувся, проживши в Бозі благих і трудолюбивих літ 76 без двох місяців. Поховали його високо на горбах самі братчики. Несли домовину похатники, по вісьмох на зміну, провожали катеринкарі, що з того приводу закупили вперше жалібні тасьми до своїх інструментів. Позаду, в повазі і глибокій задумі, звісивши на груди голови, ступали лірники, лиш двічі приграючи на своїх ліричних струментах. Раз, як виносили домовину з кухні-одиночки, а вдруге як спускали до гробу. А плакали сердешні, щосили. Хоч чужий їм був серцем і ділами небіжчик, проте батьком був незлим.

Та ще не всівся добре свіжий пісок на могилі Семка Цимбалюка, першого голови і начальника Родини Братчиків, як Родина розсварилася надобре і ледь хвилина готова була розлетітися, як на цебричку скалки, розсадивши спорохнявілий обруч.

Вечір дотлівав як огарок воскової свічки, мутний, імлистий. Ще лиш на заході ясніло і по горбах бродили світляні флейти, поки не впали стрімголов у кітловину. Кароль Приймак і Маріянна йшли попід руки сумні, похнюплені. Маріянні мама заявила, що поки не покінчить школи і не принесе свідоцтва зрілости, вона про шлюб і слухати не хоче, ані сотика з книжечки не вибере. А Каролько й собі сумував.

Вчора його викинули з фірми „Електро", бо занедбувався в обовязках челядника, крім того потайки виносив кудись електричні жарівки і батерійки. А вони обоє конче наважилися ще тої осени взяти шлюб.

— О Маріянно, моя люба дівчино! — запищав він раптом, не маючи сили стримати своєї туги, пересвідчившися раніше, що ніхто крім Бога їх не бачить і не чує. — Я тобі пісні складатиму чудові, як Трістан Ізольді, які я вкрав своому шефові з бібліотеки і тобі приніс, але грошей на шлюб я таки не роздобуду!

Маріянна поправила його руку, що раз-у-раз обсувалася понижче її стану і приґортаючись до нього покотячому, відспівала словами:

— О, мій незрівняний Карольцю, Трістане найновіший! Бачу, в тебе серце глибоке, як у моєї мамці діжка на розчину, але й розум у тебе несогірший. Чи знаєш ти про про те, коханий, що отой рівчак, що розколює твою бородку надвоє, то рівчик мудрости, а відкрив його славний учений Гете, про якого ти може і не чув, але я вчилася про це на годині соматольоґії. А як у тебе є рівчик, мій хлопче, то будь спокійний! Він принесе тобі гроші, щастя, маєток, все, що лиш забажаєш. О, так, мій Карольцю. А тепер ходімо, бо вже пізно.

Скоро перебігли Стрілецький Ліс, виминувши розставлені стійки братчиків і напрямилися навпростець у сторону гицлівки. Каролько почув здалека мельодійний плюскіт хвиль на жовтому пояску Полтви, що саме тоді прибувала, стрепенувся, поправив на голові біленьку як лен чуприну і заспівав:

Тихо, тихо, Полтва воду несе.
А ще тихше Маріянна чеше
Свої коси, як пахуче листя,
І блискучі, як срібне намисто!

— Ох Карольцуню! — крикнула захоплена Маріянна, але не докінчила, бо перед ними як зпід землі виріс червонобородий псючник. — А ми й до вас! — несміло промовила Маріянна і потупила очі в землю.

— Радо слухаю — відповів псючник, повеселівши раптом на лиці. Його очі, червоні і попухлі, блискали раз-враз вогнем надії а товсті, обвислі губи рухалися непомітно, відскалюючи нижню щоку. — Але прошу у хату, — вирішив ще поквапніше, і розглянувся тривожно довкола. — Вже темно, а вечір має ослячі вуха і перепелиний слух, хі-хі!...

* * *

(Докінчення буде).

Економічний огляд.

Приватне купецтво, кооперація і рівень сіль.-госп. продукції.

Не добачують поступу сіль.-господарської культури українського селянина.

В органі офіціяльних польських господарських кругів **„Польска Господарча"** появилася стаття в обороні приватної торговлі. Стаття розправляється з ріжними закидами і докорами проти купецтва в Польщі, проти нібито зайвого його посередництва, тощо, вважаючи, що ці закиди і докори „занадто спішні та упрощені". Споживач безпосередньо не зустрічається з виробником, а через те всі його жалі зосереджуються на купцях, хоч у багатьох випадках не він, а продуцент винен, не стоячи на висоті свого завдання.

Звернувши увагу зокрема на хліборобство, „П. Г." не вважає, щоб сама перебудова торговлі могла дати рільництву повне вдоволення. В аргументації журнал наводить два приклади: в торговлі штучними навозами кооперація грає дуже велику ролю (1/3 всіх підприємств, у 1938. р. нові фірми належали виключно до кооперації). А всеж селяни нарікають на якість навозів, бо не торговля, а промисл у багатьох випадках шкутильгає. „Другий приклад — пише „П. Г." — це **українська кооперація.** Вважають її зразком для польського села. Кількісно вона величаво розбудована, тішиться великою популярністю, тощо. Але рівець виробництва українського селянина ніяк не підноситься (?!), бо організація збуту не впливає на організацію продукції"...

Як бачимо, то автор статті залишає чомусь без уваги навіть такий загально відомий і признаний корисний та великий вплив Маслосоюзу на продукцію села. А дальше: йому нічого мабуть невідомо про діяльність „Сільського Господаря" і його великі осяги, як теж про як-не-як а поважні ріжниці у праці українського селянина колись і тепер. Невідомо йому теж, що через Т-во „Сільський Господар" кооперативна організація збуту, яка це Т-во підтримує матеріяльно, саме впливає на щораз кращу організацію продукції. Очевидно, авторові теж мабуть невідомо, з якими труднощами мусить „Сільський Господар" боротись у своїй праці над тим, що — як зазначено у статті — таке важне. Факти з останнього часу, а саме замкнення низки кружків „Сільського Господаря", напевно не говорять про ті (як написано в статті) „вимоги особливої опіки на продукційному відтинку села, де всяке зусилля викличе безпосередні і далекосяжні наслідки".

Н.

На шляху до нової господарської дійсности.

(кр) Сьогодні вже ніхто не сумнівається в цьому, що господарська структура світу переходить важні зміни та що находимось на шляху цілковитої перебудови світового господарства. Трансформація сьогоднішнього господарства обіймає не поодинокі ділянки, але цілу господарську систему та опирається на **цілком інших основах, як перед війною.**

Основою, на якій опиралася передвоєнна й передкризова господарка був господарський лібералізм. Свобода одиниці є найліпшим шляхом до господарської розбудови краю та збільшення матеріяльної культури нації. Держава та уряд не повинні втручатися до господарського розвитку. Надмірне встрявання держави до господарського життя лише спинює його розвиток. Свобідна конкуренція між підприємцями є найкращим засобом для їх розвитку, поліпшення технічних удосконалень, збільшення продукції, і в звязку з тим обниження цін на промислові та споживчі вироби.

Свобода передвоєнної господарської системи істнувала не лише в межах держави, вона була також основою господарських взаємин у заграничній торговлі супроти інших господарських організмів. Свобідна міграція капіталів і праці, правильні торговельні взаємини, єдність конюнктури у цілому тодішньому капіталістичному світі, звязаного одняковим мірилом вартости, капіталізації і засобами виміни, золотою валютою, дозволяли говорити про **єдність** господарської системи світа. Функціонування золотої валюти було оперте на її автоматичнім діланню, а цей автоматизм був причиною припливу та відпливу золота, не знов впливало м. і. на збільшення чи пак зменшення цін, оживлення конюнктури чи пак застою, депресії. Оці зворотні циклічні рухи, що раз-у-раз повторялися, були характеристичні для тодішньої господарки. Оживленню господарського життя товаришили скорий зріст виробництва, піднесення цін, збільшення купної сили населення та зріст споживання. Стан цей по якомусь часі оживленого розвитку осягав кульмінаційну точку, відтак приходив спадок, депресія. Виробництво товарів, що в часі оживленої конюнктури випереджувало потреби ринку через депресію не було достроєне до платничої спромоги населення та спричинювало сильний спадок цін. Зменшувались потреби на кредити, наступало обниження відсоткової стопи, ощадностеві вклади маліли, живчик господарського життя щораз слабше пульсував. По якомусь часі знов ішла поправа, яку заміняла депресія.

Оці правильні зворотні (циклічні) рухи були найбільш характеристичні для капіталістичного устрою. Дисконтова політика банків лиш подекуди могла регулювати приплив і відплив золота й золотої монети та вплинути на розвиток господарського життя.

По війні здавалося, що нічого не змінилося, що господарське життя буде плисти своїм виходобленим річищем. Оживлена конюнктура знищеного війною світа казала забувати за деякі трансформації повоєнного світового господарства й господарської структури державних організмів.

Щойно світова криза, що почалася в 1929 р. дала причину до [illegible] [illegible] реформ, що тривають досі та [illegible], на якій буде опиратися майбутня господарська система світа.

Одною з найважніших причин світової кризи була золота валюта, що була підставою монетарної системи. Одначе по війні продукція золота та його розподіл поміж поодинокі держави улягли сильним змінам. Крім цього обмеження перевозу золота з одної держави до другої та великі повоєнні політичні зобовязання мусіли спровадити відхили від автоматизму ділання золотої валюти. Показалося, що господарське життя, розвиток продукції цілком непотрібно звязано зі золотом.

Девалюація та відступлення від золотого паритету зірвали ланцюг, яким трималося змучене світове господарство. На місце валюти з автоматично регульованою вартістю прийшла валюта манипульована. Гріш став на службу краєвої продукції та засобом стабілізації конюнктури без огляду на зовнішні чинники. Господарська криза спричинила переворот у світовій господарці. Світове господарство, яким можна назвати передвоєнну, господарську добу, замінило господарство народне. Свобода у торговельних взаєминах, така характеристична для інтернаціонального капіталізму, що уможливлювала свобідну міграцію капіталів, товарів і циркуляцію золотої валюти, стала анахронізмом, пережитком капіталістичного устрою. **Господарський націоналізм**, що став панівною системою у багатьох державах, головно по світовій кризі, став джерелом отої безлічі господарських організмів, відгороджених від себе високими баріерами. Форми господарського устрою теперішніх тотальних держав мають на меті забезпечити правильний і всесторонній розвиток господарського життя, без огляду на стан загальної конюнктури. Плянове господарство, так тісно звязане з господарським націоналізмом є випливом заходів освободитися від химерних вагань конюнктури і зворотних рухів. Держава вмішується у всі ділянки господарського життя, видає безліч норм у ділянці платень, цін, привозу й вивозу, переводить монополь на заграничну торговлю. Політичні, загально-національні цілі рішають про напрямок народнього господарства. На місце рівноваги економічних величин та неінтервенції політики до господарки, приходить залежність господарки від політики. Загроза війни та зброєння витворюють новий тип господарки, **господарку воєнну.**

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ПОЛЬСЬКІ РЕМІСНИКИ З ПОЗНАНЩИНИ ВИЇЖДЖАЮТЬ ДО ЦОП-У І НА „КРЕСИ", А ЖИДІВСЬКІ ОСЕЛЮЮТЬСЯ В ПОЗНАНЩИНІ.

Т. зв. господарська кольонізація польськими реміснииками й купцями зі заходу на Волині, в Галичині і в Центр. Пром. Окрузі не виходить Познанщині на добре. Поруч інших розчарувань, що зявилися доволі скоро, прийшла нова турбота: інвазія жидівських ремісників і купців у Познанщину. Також політичні події наших часів примушують поляків зі зах. Польщі поважно обмірковувати, де більша загроза і які „креси" треба особливо мати на увазі.

ПОЛЬСЬКА КООПЕРАЦІЯ НА ЗАОЛЬЗЮ.

З приводу обєднання польської кооперації на Заолзю з кооперацією Тешинського Шлеська подає преса інформації про вигляд і стан заользанс[illegible] кооперації.

„Звйонзек Спулдзельні Польскіх" у Зах. Тешині обєднує організаційно 68 кредитових кооператив (одна залишилась у Мор. Остраві), 2 заліжкові каси („Тов. Оцєнкносці і Залічек" або т. зв. „Теовети" в Тешині з 6 відділами, „Банк Кредитови" в Яблонкові і „Банк Рольнічи" у Фриштаті), 1 рільничо-торговельну спілку „Земя", що є гуртівнею для 12 своїх відділів роздрібного продажу, 2 молочарсько-яєчні кооперативи „Рольнік 1" і „Рольнік 2", 6 електрифікаційних кооператив, 6 консумів, 6 „домів людових" і кілька кооператив ріжного типу. „Земя" збагаталась тепер сильно, закупивши ввесь ремалент чеської кооперації на Заользю за 250,000 зол.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЗЛЕ БЕЗ ЗОЛОТА І ЗЛЕ, КОЛИ ЙОГО Є БАГАТО. НОВІ КЛОПОТИ ЗЛ. Д. П. А.

У Злуч. Державах П. А. зосереджується щораз більше золотого металю. Цей стан очевидно дуже поважно хвилює фінансові кола, які продумують над тим, як запобігти цьому. Воєнні алярми в Европі не ворожать і в найближчій майбутности успокоєння для посідачів золота та зупинення його втечі (тепер уже і з таких багатих країв як Голляндія і Швайцарія) на америк. суходіл. Отож згадані кола підкреслюють конечність злібералізувати приписи, що дотичать золота в Америці. Треба дозволити приватним людям **посідати золото в монетах і в штабах.** Треба знову привчати американців **до золотої обігової монети.** Інакше скарбниці Зл. Д. П. Америки загрожують великі втрати.

З нашої кооперації.

СВІТЛА Й ТІНІ НИЗОВИХ КООПЕРАТИВ ДЛЯ ЗАКУПУ І ЗБУТУ.

Під таким заголовком містить „Господарсько-кооперативний часопис" цікаву статтю А. Жука, з якої подаємо важніші дані. При кінці 1938 р. до Ревізійного Союзу Українських Кооператив належало 2.350 кооператив для закупу і збуту з осідком у сільських місцевостях. Тому, що до виїмятків належать села із двома закупочно - збутовими кооперативами, можемо рахувати, що ці кооперативи охоплюють у трьох східно-галицьких воєвідствах 2.300 українських громад. Є це велике організаційне досягнення, бо поза економічними користями для села, ці кооперативи сповняють велике суспільне і культурне завдання, вони є школою громадського виховання села, а в багатьох випадках також матеріяльною основою культурного життя села. Досить згадати, що в кооперативах для закупу і збуту активно працює понад 35 тисячі осіб, вибраних до Управ і Надзірних Рад, а крім того не менше як 3.000 наємного персоналу: крамарів і їх помічників. Всі ці люди громадсько вироблюються в кооперативній праці, поширюють свої знання і так твориться на селі наша селянська інтелігенція, така потрібна для культурного розвитку села і піднесення його економічного добробуту. Також загал членства кооператив через щорічні Загальні Збори кооператив та ріжні наради втягається в круг гуртових, громадських інтересів, зацікавлюється ними, виробляє в собі почуття єдности і солідарности.

Більш як половина кооператив для закупу і збуту (в 1937 р. 1.277) мають власні доми, які часто служать як приміщення також для інших культурно-освітніх та господарських установ села.

Хоч наші кооперативи охвачували далеко ще не всі галузі торговлі, всеж обороти їх дають поважну суму (в 1937 р. кругло 47 міліонів зол.), яка з року на рік зростає. Пересічно в 1937 р. припадало на одну кооперативу торгу на 21.146 зол., а в 1936 р. 17.987 зол. Стратних білянсів є чимраз менше (в 1937 р. на суму 125 тис. зол.), а надвишки білянсові збільшуються (в 1936 р. 585 тисяч зол., в 1937 р. 649 тис. зол.).

Всеж є в нашій кооперації для закупу і збуту і темні сторінки, на які автор статті звертає увагу. До них зачислює він заповільний зріст членства кооператив. Пересічно на одну кооперативу припадає в 1937 р. — 115 членів, так, що приблизно половина господарств на селі не є ще членами кооператив для закупу і збуту. Через слабий приріст членів, слабо зростають і власні капітали кооператив, а це знов потягає за собою зріст кредитів. В 1937 р. уділи зросли на 7.3%, резервові фонди на 9.6%, а готівкові довги на 9.2%, 18%, правда, при зменшенні товарових довгів на [illegible] Великим недомаганням в житті кооператив є боргування і то членам і нечленам. В 1936 і 1937 р. стан т. зв. товарових довжників у кооп. для закупу і збуту удержується на однім рівні майже 1,600,000 зол. Великою язвою кооператив є нажаль ще дальше т. зв. „манка", які віддають поважну частину оборотових капіталів кооператив і які даються тяжко стягнути. Также небезпечною сторінкою кооператив є також незабезпечення від вогню і від крадежі з вломом усього майна [illegible], що дуже часто кооперативи тратять безповоротно усе своє майно. У 1937 р. на 2.221 кооператив усього 48 кооперативи були обезпечені від вогню і вломів, тоді коли в тім самім році заноговано 195 випадків крадежей із вломом по кооперативах на суму 60.658 зол.

Економічний огляд.

Приватне купецтво, кооперація і рівень сіль.-госп. продукції.

Не добачують поступу сіль.-господарської культури українського селянина.

В органі офіціяльних польських господарських кругів „Польска Господарча" появилася стаття в обороні приватної торговлі. Стаття розправляється з ріжними закидами і докорами проти купецтва в Польщі, проти нібито зайвого його посередництва, тощо, вказуючи, що ці закиди і докори „занадто спішні та упрощені". Споживач безпосередньо не зустрічається з виробником, а через те всі його жалі зосереджуються на купцях, хоч у багатьох випадках не він, а продуцент винен, не стоячи на висоті свого завдання.

Звернувши увагу зокрема на хліборобство, „П. Г." не вважає, щоб сама перебудова торговлі могла дати рільництву повне вдоволення. В аргументації журнал наводить два приклади: в торговлі штучними навозами кооперація грає дуже велику ролю (1/3 всіх підприємств, у 1938. р. нові фірми належали виключно до кооперації). А всеж селяни нарікають на якість навозів, бо не торговля, а промисл у багатьох випадках шкутильгає. „Другий приклад — пише „П. Г." — це **українська кооперація.** Вважають її зразком для польського села. Кількісно вона величаво розбудована, тішиться великою популярністю, тощо. Але рівень виробництва українського селянина ніяк не підноситься (?!), бо організація збуту не впливає на організацію продукції"...

Як бачимо, то автор статті залишає чомусь без уваги навіть такий загально відомий і признаний корисний та великий вплив Маслосоюзу на продукцію села. А дальше: йому нічого мабуть невідомо про діяльність „Сільського Господаря" і його великі осяги, як теж про як-не-як а поважні ріжниці у праці українського селянина колись і тепер. Невідомо йому теж, що через Т-во „Сільський Господар" кооперативна організація збуту, яка це Т-во підтримує матеріяльно, саме впливає на щораз кращу організацію продукції. Очевидно, авторові теж мабуть невідомо, з якими труднощами мусить „Сільський Господар" боротись у своїй праці над тим, що — як зазначено у статті — таке важне. Факти з останнього часу, а саме замкнення низки кружків „Сільського Господаря", напевно не говорять про ті (як написано в статті) „вимоги особливої опіки на продукційному відтинку села, де всяке зусилля викличе безпосередні і далекосяжні наслідки". Н.

На шляху до нової господарської дійсности.

(кр) Сьогодні вже ніхто не сумнівається в цьому, що господарська структура світу переходить важні зміни та що находимось на шляху цілковитої перебудови світового господарства. Трансформація сьогоднішнього господарства обіймає не поодинокі ділянки, але цілу господарську систему та опирається на **цілком інших основах,** як перед війною.

Основою, на якій опиралася передвоєнна й передкризова господарка був господарський лібералізм. Свобода одиниці є найліпшим шляхом до господарської розбудови краю та збільшення матеріяльної культури нації. Держава та уряд не повинні втручатися до господарського розвитку. Надмірне втручання держави до господарського життя лише спиняє його розвиток. Свобідна конкуренція між підприємцями є найкращим засобом для їх розвитку, поліпшення технічних удосконалень, збільшення продукції, і в звязку з тим обниження цін на промислові та споживчі вироби.

Свобода передвоєнної господарської системи існувала не лише в межах держави, вона була також основою господарських взаємин у заграничній торговлі супроти інших господарських організмів. Свобідна міграція капіталів і праці, правильні торговельні взаємини, єдність коньюнктури у цілому тодішньому капіталістичному світі, звязаного одинаковим мірилом вартости, капіталізації і засобами виміни, золотою валютою, дозволяли говорити про **єдність** господарської системи світа. Функціонування золотої валюти було оперте на її автоматичнім діланню, а цей автоматизм був причиною припливу та відпливу золота, це знов впливало м. і. на збільшення чи пак зменшення цін, оживлення коньюнктури чи пак застою, депресії. Оці зворотні циклічні рухи, що раз-у-раз повторялися, були характеристичні для тодішньої господарки. Оживленню господарського життя товаришили скорий зріст виробництва, піднесення цін, збільшення купної сили населення та зріст споживання. Стан цей по якомусь часі оживленого розвитку осягав кульмінаційну точку, відтак приходив спадок, депресія. Виробництво товарів, що в часі оживленої коньюнктури випереджувало потреби ринку через депресію не було достроєне до платничої спроможности населення та спричинювало сильний спадок цін. Зменшувались потреби на кредити, наступало обниження відсоткової стопи, ощадностеві вклади малілн, живчик господарського життя щораз слабше пульсував. По якомусь часі знов ішла поправа, яку заміняла депресія.

Оці правильні зворотні (циклічні) рухи були найбільш характеристичні для капіталістичного устрою. Дисконтова політика банків лиш подекуди могла регулювати приплив і відплив золота й золотої монети та впливати на розвиток господарського життя.

По війні здавалося, що нічого не змінилося, що господарське життя буде плисти своїм вижолобленим річищем. Оживлена коньюнктура знищеного війною світа казала забувати за деякі трансформації повоєнного світового господарства й господарської структури державних організмів.

Щойно світова криза, що почалася в 1929 р. дала причину до цілої низки реформ, що тривають досі та є основою, на якій буде опиратися майбутня господарська система світа.

Одною з найважніших причин світової кризи була золота валюта, що була підставою монетарної системи. Одначе по війні продукція золота та його розподіл поміж поодинокі держави улягли сильним змінам. Крім цього обмеження перевозу золота з одної держави до другої та великі повоєнні політичні зобовязання мусіли спровадити відхили від автоматизму ділання золотої валюти. Показалося, що господарське життя, розвиток продукції цілком непотрібно звязано зі золотом.

Девалюація та відступлення від золотого паритету зірвали ланцюг, яким трималося змучене світове господарство. На місце валюти з автоматично регульованою вартістю прийшла валюта маніпульована. Гріш став на службу краєвої продукції та засобом стабілізації коньюнктури без огляду на зовнішні чинники. Господарська криза спричинила переворот у світовій господарці. Світове господарство, яким можна назвати передвоєнну, господарську добу, замінило господарство народне. Свобода у торговельних взаєминах, така характеристична для інтернаціонального капіталізму, що уможливлювала свобідну міграцію капіталів, товарів і циркуляцію золотої валюти, стала анахронізмом, пережитком капіталістичного устрою. **Господарський націоналізм,** що став панівною системою у багатьох державах, головно по світовій кризі, став джерелом отої безлічі господарських організмів, відгороджених від себе високими барієрами. Форми господарського устрою теперішніх тотальних держав мають на меті забезпечити правильний і всесторонній розвиток господарського життя, без огляду на стан загальної коньюнктури. Планове господарство, так тісно звязане з господарським націоналізмом є випливом заходів освободитися від химерних зміні коньюнктури і зворотних рухів. Держава вмішується у всі ділянки господарського життя, видає безліч норм у ділянці платень, цін, привозу й вивозу, переводить монополь на заграничну торговлю. Політичні, загально-національні цілі рішають про напрямок народнього господарства. На місце рівноваги економічних величин та неінтервенції політики до господарки, приходить залежність господарки від політики. Загроза війни та зброєння витворюють новий тип господарки, **господарку воєнну.**

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ПОЛЬСЬКІ РЕМІСНИКИ З ПОЗНАНЩИНИ ВИЇЖДЖАЮТЬ ДО ЦОП-У І НА „КРЕСИ", А ЖИДІВСЬКІ ОСЕЛЮЮТЬСЯ В ПОЗНАНЩИНІ.

Т. зв. господарська кольонізація польськими ремісниками й купцями зі заходу на Волині, в Галичині і в Центр. Пром. Окрузі не виходить Познанщині на добре. Поруч інших розчарувань, що зявилися доволі скоро, прийшла нова турбота: інвазія жидівських ремісників і купців у Познанщину. Також політичні події наших часів примушують поляків зі зах. Польщі поважно обміркувати, де більша загроза і які „креси" треба особливо мати на увазі.

ПОЛЬСЬКА КООПЕРАЦІЯ НА ЗАОЛЬЗЮ.

З приводу обєднання польської кооперації на Заользю з кооперацією Тешинського Шлеська подає преса інформації про вигляд і сили заользянської кооперації.

„Звйонзек Спулдзельні Польскіх" у Зах. Тешині обєднує організаційно 68 кредитових кооператив (одна залишилась у Мор. Остраві), 3 залічкові каси („Тов. Ошендносці і Залічек" або т. зв. „Теоаети" в Тешині з 6 відділами, „Банк Кредитови" в Яблонкові і „Банк Рольнічи" у Фриштаті), 1 рільничо-торговельну спілку „Земя", що є гуртівнею для 12 своїх відділів роздрібного продажу, 2 молочарсько-ясні кооперативи „Рольнік 1" і „Рольнік 2", 6 електрифікаційних кооператив, 6 консумів, 6 „домів людових" і кілька кооператив ріжного типу. „Земя" збагатилась тепер сильно, закупивши ввесь реманент чеської кооперації на Заользю за 250,000 зол.

СВІТОВА ХРОНІКА.

ЗЛЕ БЕЗ ЗОЛОТА І ЗЛЕ, КОЛИ ЙОГО Є БАГАТО. НОВІ КЛОПОТИ ЗЛ. Д. П. А.

У Злуч. Державах П. А. зосереджується щораз більше золотого металю. Цей стан очевидно дуже поважно хвилює фінансові кола, які продумують над тим, як запобігти цьому. Воєнні алярми в Европі не ворожать і в найближчій майбутности успокоєння для посідачів золота та зупинення його втечі (тепер уже і з таких багатих країв як Голяндія і Швайцарія) на америк. суходіл. Отож згадані кола підкреслюють конечність злібералізувати приписи, що дотичать золота в Америці. Треба дозволити приватним людям **посідати золото в монетах і в штабах.** Треба знову привчати американців **до золотої обігової монети.** Інакше скарбниці Зл. Д. П. Америки загрожують великі втрати.

З нашої кооперації.

СВІТЛА Й ТІНІ НИЗОВИХ КООПЕРАТИВ ДЛЯ ЗАКУПУ І ЗБУТУ.

Під таким заголовком містить „Господарсько-кооперативний часопис" цікаву статтю А. Жука з якої подаємо важніші дані. При кінці 1938 р. до Ревізійного Союзу Українських Кооператив належало 2.350 кооператив для закупу і збуту з осідком у сільських місцевостях. Тому, що до виймтків належать села із двома закупочно - збутовими кооперативами, можемо рахувати, що ці кооперативи охоплюють у трьох східно-галицьких воєвідствах 2.300 українських громад. Є це велике організаційне досягнення, бо поза економічними користями для села, ці кооперативи сповнюють велике суспільне і культурне завдання, вони є школою громадського виховання села, а в багатьох випадках також матеріяльною основою культурного життя села. Досить згадати, що в кооперативах для закупу і збуту активно працює понад 30 тисячі осіб, вибраних до Управ і Надзірних Рад, а крім того не менше як 3.000 наємного персоналу: крамарів і їх помічників. Всі ці люди громадсько виробляються в кооперативній праці, поширюють свої знання і так твориться на селі наша селянська інтелігенція, така потрібна для культурного розвитку села і піднесення його економічного добробуту. Також загал членства кооператив через щорічні Загальні Збори кооператив та ріжні наради втягається в круг гуртових, громадських інтересів, заінтересовується ними, виробляє в собі почуття єдности і солідарности.

Більш як половина кооператив для закупу і збуту (в 1937 р. 1.277) мають власні доми, які часто служать як приміщення також для інших культурно-освітніх та господарських установ села.

Хоч наші кооперативи опановували далеко ще не всі галузі торговлі, всеж обороти їх дають поважну суму (в 1937 р. кругло 47 міліонів зол.), яка з року на рік зростає. Пересічно в 1937 р. припадало на одну кооперативу торгу на 21.146 зол., а в 1936 р. 17.957 зол. Стратних білянсів є чимраз менше (в 1937 р. на суму 125 тис. зол.), а надвишки білянсові збільшуються (в 1936 р. 535 тисяч зол., в 1937 р. 649 тис. зол.).

Всеж є в нашій кооперації для закупу і збуту і темні сторінки, на які автор статті звертає увагу. До них зачисляє він заповільний зріст членства кооператив. Пересічно на одну кооперативу припадає в 1937 р. — 115 членів, так, що приблизно половина господарств на селі не є ще членами кооператив для закупу і збуту. Через слабий приріст членів, слабо зростають і власні капітали кооператив, а це знов потягає за собою зріст кредитів. В 1937 р. уділи зросли на 7.8%, резервові фонди на 9.6%, а готівкові довги на 8%, а товарових довгів на 18%, правда, при зменшенні товарових довгів є кооперативах великим недомаганням в житті кооперативи. В 1936 і 1937 р. стає справа кредитування і то членам і нечленам. В 1936 і 1937 р. з закупу і збуту зв. товарових довжників у кооп. для закупу і збуту удержується на однім рівні майже 1.800.000 зол. Великою язвою кооператив є нажаль ще дальше є т. зв. „мачка", які зідають поважну частину обротових капіталів кооператив і які даються тяжко стягнути. Темною сторінкою кооператив є також незабезпечення кооперативного майна від крадежей з вломом і від вогню, через що дуже часто кооперативи тратять безповоротно своє майно. У 1937 р. на 2.221 кооператив тільки 68 кооперативи були обезпечені від вогню і вломy, тоді коли в тім самім році занотовано 186 випадків крадежей із вломом по кооперативах на суму 60.955 зол.

Як Німеччина святкувала роковини уродин Гітлера.

БЕРЛІН, ПАТ. У четвер 20. ц. м. ціла Німеччина святкувала роковини з нагоди 50-ліття уродин канц. Гітлера. Берлін був прибраний прапорами і портретами канцлера. В год. 8-ій рано на площі перед будинком канцлера військові орхестри відограли апель. В год. 9-ій рано канц. Гітлер відобрав дефіляду прибічної формації СС. Кульмінаційною точкою свята була величава ревія на відкритій в середу автостраді, що перетинає Берлін зі сходу на захід. Ревія відбулася перед політехнікою, де стояли великі трибуни. Сотки тисяч народу засягали оба боки траси маршу. В льожах засіли члени уряду, дипльоматичний корпус, адмірали, ґенерали і військові аташе чужих держав. На трибуні біля Гітлера засів ліворуч през. Гаха з протектором Нойратом, праворуч прем. о. Тісо з мін. Дурчанським в одностроях Глінкової Ґвардії. За канцлером станув марш. Ґерінґ, великий адмірал Реде, ген. Кайтель і ґен. Бравшіц та команданти корпусних округ. Дефіляда почалася під проводом команданта III. корпусу ґен. Гаасе, Старшини витали канцлера піднесенням руки, а не вояцьким поздоровленням. Дефіляду почав курінь з прапорами в числі понад 300 всіх родів зброї. З прапорами станули підпоручники, іменовані цього року, напроти трибуни канцлера. На чолі дефіляди йшов полк. м. Берліна, названий тепер полком В. Німеччини і підстаршинська школа в Почдамі. За ними машерував полк маринарки, школа підстаршин маринарки та летунський полк. У дефіляді машерувало коло 5 дивізій в числі 70 до 80.000 вояків піхоти. Крім згаданого столичного полку маринарки і летунства машерували 3 лінійні полки. Зі змоторизованих полків перемашерували т. зв. легкі дивізії, а саме: II. дивізія з Гера, XX. змоторизована дивізія з Гамбурга, XXIII. змоторизована дивізія з Почдаму. I. панцирна дивізія з Ваймару. В дефіляді взяв теж участь один полк кінноти та один полк кінної артилерії. По дефіляді канцлер відійшов до канцелярії серед ентузіязму мас населення. Дефіляда стояла під знаком моторизації і модерного озброєння змоторизованої піхоти.

ПОБАЖАННЯ ДЛЯ КАНЦ. ГІТЛЄРА.

БЕРЛІН, ПАТ. В год. 9.20 апостольський нунцій склав побажання канц. Гітлерові в імени дипл. корпусу. Далі склали йому побажання протектор Чех і Моравії през. Гаха та шеф словацької делеґації прем. Тісо. В год. 9.45 канцлер Гітлер приняв членів уряду та їх родини, а з черги в сусідній кімнаті відобрав ґратуляції від представників армії під проводом марш. Ґерінґа. Вкінці приняв ґавляйтера Ферстера і представників сенату вільного міста Данціґа, які вручили йому диплом почесного громадянина м. Данціґа. В год. 11-ій почалася на Шарльотенбурґершосе велика військова ревія.

Німецька преса переповнена вістками про канц. Гітлера. Багато місця присвятила справі надання почесного громадянства м. Данціґу канц. Гітлерові Преса подає промову Ферстера, який висловив радість і вдячність з приводу прийняття канцлером почесного громадянства.

ДАНЦІҐ У РОКОВИНИ УРОДИН КАНЦ. ГІТЛЄРА.

ДАНЦІҐ, ПАТ. Роковини уродин канц. Гітлера почалися в середу вечором походами в самім Данціґу і на передмістях і закінчилися апелем музики. Всі міста і місцевости на терені вільного міста Данціґа були прибрані прапорами.

МАНІФЕСТАЦІЇ У ПРАЗІ.

ПРАГА, ПАТ. В год. 9-ій рано відбулося засідання чеського уряду з приводу роковин канцлера, на якому виголосив промову прем. Беран. У полудне відбулася на стадіоні ім. Масарика військова дефіляда, яку відобрав командант IV. корпусу ґен. фон Швендлер. На трибуні сидів ґен. Сірові.

ПРАГА, ПАТ. У середу і в четвер відбулися в ріжних містах Чехії і Моравії маніфестації перед памятниками Гуса, перед якими маси чехів складали вінці і квіти. Перед памятником Гуса у Празі маніфестація прибрала стихійний характер, тому мусіла інтервеніювати поліція.

ПРИЇЗД АНГЛІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ З МАЛЬТИ ДО ҐІБРАЛЬТАРУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє з Мальти: Один панцирник місткости 35.000 тон, три контрторпедовці та один підводний човен виїхали в середу до Ґібральтару.

Миродатні кола в Льондоні стверджують, що тут іде про звичайне перегрупування кораблів, що було передбачене вже від довшого часу. Згадані воєнні кораблі відбудуть опісля вправи.

ГРЕЦІЯ ЗАПЕРЕЧУЄ...

БЕРЛІН, ПАТ. Грецьке посольство в Берліні повідомляє: З Атен повідомляють офіційно, що вістки про здогадний прилет 30 британських літаків на летовище в Атенах не відповідає дійсности.

—o—

ІНДІЙСЬКЕ ВІЙСЬКО ПРИЙДЕ ДО ЄГИПТУ.

КАЇРО, ПАТ. Тут сподіються приїзду ґен. Скарлета і кількох старшин індійської армії. Анґлійські старшини обговорять з єгипетською владою розміщення індійських військ, якщоб їх вимагали події. Райтер підкреслює, що розмови матимуть вступний характер і подиктовані виключно засобами осторожности.

ГОРЯЧКОВІ НАРАДИ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, ПАТ. У четвер рано мін. Бонне приняв сер Р. Вансітарта, дипльоматичного дорадника британського уряду і відбув з ним конференцію. Пополудні мін. Бонне приняв амбасадорів: Еспанії, В. Британії і Румунії та предсідника комісії закордонних справ сенату Беранжера.

В пятницю 21. ц. м. мін. Бонне виголосить промову про дипльоматичне положення на засіданні комісії закордонних справ сенату.

—o—

НОВИЙ ЧЕСЬКИЙ УРЯД?

БЕРЛІН, ПАТ. По закінченні свята в Берліні през. Гаха вернеться до Праги, де в пятницю вечором відбудеться пленарне засідання комітету чеської національної єдности. На цьому засіданні през. Гаха виголосить промову до чеського громадянства і предложить мабуть листу нового чеського кабінету.

—o—

ПРОФЕСОР УНІВЕРСИТЕТУ ЗАСУДЖЕНИЙ ЗА КОМУНІСТИЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ.

БІЛГОРОД, ПАТ. Трибунал оборони держави засудив адвоката Драґолюба Івановіча, б. професора університету в Білгороді на 14 місяців вязниці. Івановіча притягнули до відповідальности за ширення комуністичної ідеї підчас останніх виборів, в яких він брав участь як провідник сербської селянської партії.

—o—

ПОРОЗУМІННЯ МІЖ АНҐЛІЄЮ І ТУРЕЧЧИНОЮ.

СТАМБУЛ, ПАТ. Щоденник „Вакіт“ повідомляє, що переговори між Анґлією і Туреччиною довели до повного порозуміння.

Турецький парлямент в Анкарі признав додатковий кредит у висоті 2.500.000 турецьких фунтів на змінення національної оборони держави.

НОВИЙ КИТАЙСЬКИЙ УРЯД.

ШАНГАЙ, ПАТ. Домеї повідомляє: В Ганкові уконституувався в четвер комітет під проводом Гопеяна з метою створити новий уряд для середущого Китаю. Влада цього уряду розтягатиметься на провінції: Гупен, Гунан і Кіянсі.

ТОКО, ПАТ. Домеї повідомляє: Японські війська відобрали Чунчав і тепер ідуть бої у провінції Гонан та в провінції Гопей. По обох боках у боях бере участь невелика кількість вояків.

НОВИЙ АТЕНТАТ.

ТОКІО, ПАТ. Домеї повідомляє: Китайські терористи напали на помешкання шефа бюра податків Янчікана і важко його зранили. Секретар японської міської ради в Шанґаю склав на руки голови міської ради міжнародньої концесії Франкліна протест домагаючись спеціяльних розпорядків, щоб унеможливити нові акти терору на теренах міжнародньої концесії.

УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ І СЕНАТОРИ НА ПРОТИЛЕТУНСЬКУ ПОЗИЧКУ.

ВАРШАВА, ПАТ. Президія УПР. повідомила письмом з дня 20. ц. м. секретаріят соймy і сенату, що на засіданні УПР. у Львові дня 18. квітня рішено одноголосно взяти участь у субскрипції протилетунської позички. Українські посли і сенатори підписали позичку на 7 600 зол.

Страх перед німецькою фльотою приспішив заяву Рузвельта?

ПАРИЖ, ПАТ. Прем. Блюм пише в „Популер“: През. Рузвельт уже давно рішився повторити свій вересневий жест. Одначе рішився вислати свою телеґраму одержавши інформації про виїзд німецької фльоти на вправи на еспанське побережжя. Це рішення вважали у Вашингтоні — пише Блюм — заповідю усадовлення німецьких кораблів у портах Ферроль і Віґо, що є важним комунікаційним вузлом на Атлянтійськім Океані. Одночасно „Журналь де Деба“ помістив статтю свого морського референта Лябрієра, який аналізує боєву вартість німецької фльоти, що виїхала на Атлянтійський океан та французької фльоти, сконцентрованої в Ґібральтарі. Автор підкреслює, що Франція з осторожности сконцентрувала там морські сили, сильніші під чисельним оглядом і що до боєвої сили, ніж німецька фльота. Ця концентрація була — пише Лябрієр — тимбільше необхідна, що анґлійська фльота занята на східній частині Середземного моря.

—o—

Таємні підводні човни коло анґлійських пристаней.

ОТТАВА, ПАТ. Канадійська преса повідомляє: Капітан корабля порту Галіфаксу повідомив морську владу, що минулої ночі завважив частинно занурений у воді підводний човен, що вплинав до порту. Капітан додав, що на підводнім човні видно було світла. Перепливаючи коло його корабля човен збільшив швидкість. Також капітан корабля Корнбрук повідомив, що по дорозі до Ґлезґов бачив підводний човен. Міністерство оборони наказало перевести слідство. Урядові кола не беруть поважно страху рибаків про появу підводного човна.

Фінляндія розбудовує свою фльоту.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, ПАТ. Преса пише: Міністерство національної оборони опрацювало плян розбудови воєнної фльоти Фінляндії коштом одного міліярда марок. Програму розбудови предложать незадовго парляментові. Плян розбудови затвердить щойно новий парлямент, себто найшвидше в осені.

СТАРШИНИ СТУДЕНТИ Й УЧИТЕЛІ ЗГОЛОСИЛИСЯ ДО БУДОВИ ТВЕРДИНЬ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, ПАТ. Фінляндський союз старшин резерви жертвував міністерству оборони свою допомогу підчас літніх вакацій при будові твердинь, що їх проектує міністерство оборони. Одночасно шведська орґанізація студентів університету в Гельсінґфорсі й Або рішила взяти активну участь при будові твердинь на Аляндських островах. Орґанізація повідомила про це міністерство національної оборони. Орґанізація фінляндських студентів при університетах в Гельсінґфорсі й Або рішила взяти участь при будові твердинь на карельськім просмику. Вкінці учителі народніх шкіл східньої Фінляндії зголосилися працювати два тижні підчас вакацій при будовах твердинь.

Дві нові великі пожежі у Франції.

ЛІЛЬ, ПАТ. Нагальна пожежа, що вибухла у великій ткальні в Туркуєн, знищила більшу частину 4-поверхового будинку, поверхнею 1800 $м^2$. Пожежа вибухла рано перед початком праці і тому не було жертв у людях. Матеріяльні втрати теж великі і сягають до 4 мільйонів.

ПАРИЖ, ПАТ. У моторовім поїзді, що їхав до Аміен, повстала пожежа. Слідство виявило, що причиною пожежі була коротка сполука електричних проводів, що лучили інсталяцію між двома вагонами. Між подорожніми повстав великий переполох. Один подорожній збожеволів.

НОВИНКИ

22 КВІТЕНЬ

СУБОТА

Ст. ст. 9. квітня 1939.
Евтихія мч.
Лат. Сотера і Кая.
Сонце: схід — 4.18, захід — 18.28.
Місяць: схід — 6.34, захід — 22.21.

Завтра: 23. квітня. Неділя.
Ст. ст. 10. квітня 1939.
2. Нед. Мироносиць. Терентія.
Лат. 2. Нед. по Вел. Войтіха.
Сонце: схід — 4.16, захід — 18.30.
Місяць: схід — 7.25, захід — 23.19.

— **Концерт великодних пісень.** У неділю 23. ц. м. хор „Сурма" відспіває у Преображенській церкві у Львові низку великодних пісень у часі т. зв. дванацятьки.

— **Концерт скрипака Ю. Криха** (при фортепіяні І. Любчак-Крихова) відбудеться в неділю 23. квітня в год. 8. веч. у малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. Перший раз будуть виконані невідомі у нас твори: Лисенка: Рапсодія і Мейтуса: Варіяції. Вступ за програмкою. Ввесь дохід для дітей безробітних музик.

— **Концерт у 125-річчя народин Шевченка** відбувся в Берліні 15. квітня ц. р. в концертовій салі Шумана (Шуман-заль), при участи кількасот гостей з місцевої української кольонії та чужинців. Промовляв проф. Освальд Бургард на тему: „Шевченко й сучасність", співав хор під управою п. Е. Цимбалістого, виступали з низкою пісень відома українська солістка п-і Ів. Синенька-Іваницька та молоденька піяністка Марта Кравців. Концерт мав повний успіх.

— **Спільне свячене** улаштовує Кружок Рідної Школи ім. кн. Льва Львів-Личаків у неділю 23. квітня 1939. р. в 6-ій годині вечором у домівці читальні „Просвіти" при вул. Крупярській ч. 10 при співучасти всіх українських культурно-освітніх установ личаківської дільниці.

— **Надзвичайні Загальні Збори Кооп. Банку „Міщанський Союз Кредитовий"** відбудуться в неділю 23. квітня 1939. р. в год. 10-ій ранку у власній домівці при вул. Руській 3. Загальні Збори спричинені тим, що вже в найближчих тижнях „М. С. К." виплатить перші будівельні позички і тому треба ухвали Загальних Зборів про підвищення кредиту для одного члена до 30.000 зол. і т. д.

— **Руханково-вокальний виступ у Перемишлі.** Т-во „Сокіл" у Перемишлі влаштовує в неділю 23. ц. м. в год. 12.15 вполудне у салі Народнього Дому великий руханково-вокальний виступ. У вибагливо зложену програму входять між іншим сокільський звіт, що його перемиське гніздо зложить голові Сокола-Батька, інж. Хроновятові, реферат д-ра Вол. Загайкевича, вправи вільноручні, дручком, на поручах, обручами, смолоскипами, вежі та дві точки хореві. Цей виступ заповідається гарно та викликав зацікавлення у ширших колах громадянства.

— **Загальні Збори Українського Спів. Товариства „Сурма" у Львові** відбулися 17. квітня ц. р. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Збори отворив і ними проводив голова інж. Ярослав Гузар. Зі звітів видно, що Товариство нараховує 35 членів і відбуло 118 проб. Засідань виділу було 9. У звітовому часі хор виступив 15 разів, у тім відбув дві поїздки в край, а саме до Карова на посвячення памятника композитора бл. п. о. Віктора Матюка та до Самбора з нагоди свята 950-ліття хрещення України, дав свій програмовий концерт та виступив тричі в Радіо. Інші виступи на концертах та академіях з нагоди ріжних свят. Касовий звіт зложив скарбник п. І. Гірняк, подаючи, що приходів з імпрез та чл. вкладок було зол. 1.424.38, розходів, звязаних з уладженням програмового концерту, оплатами за салю на проби та видатками друкування нот було зол. 1.243.74. По дискусії над звітами на внесок Контрольної Комісії признано уступаючому Виділові абсолюторію. До нового Виділу вибрано: головою інж. Я. Гузара, заст. голови д-ра М. Смішка, диригентом дир. О. Плешкевича, заступником диригента Е. Козака, артист. референтом З. Попеля, секретарем Я. Чорного, скарбником І. Гірняка, бібліотекарем І. Тарнавського; заступниками: В. Дзуля і Б. Тарновецького. Контрольна Комісія: І. Гірняк, О. Левицький, В. Хомин.

— **Коли це скінчиться?** Горішня частина вулиці Потоцького, у Львові виглядає ще гірше, як у якихнебудь Печихвостах чи інших Вовчих Долах. Наколесники „помагають" собі в цей спосіб, що їздять по хідниках. До численних випадків переїхань або потовчень долучився ще один 19. ц. м., коли невідомий наколесник наїхав з розгоном ззаду на дітей, що виходили зі школи СС. Василіянок. Одна дівчинка, штовхнена колесом, ударилася сильно головою до телеграфічного стовпа. Наколесник не дзвонив на пересторогу і чим скорше втік. Коли скінчиться цей ненормальний стан, що загрожує нашим дітям? Може б цим зацікавились компетентні чинники?

— **Конференція римо-католицьких деканатів у Львові.** У днях 13. і 14. ц. м. відбулася у Львові під проводом архиепископа д-ра Б. Твардовського конференція римо-кат. деканатів. З реферату єпископа Базяка виходить, що в 1901. р. було у львівській римо-кат. архидієцезії 756.000 вірних, тепер є 1,079.000; у 1901. р. було 275 римо-кат. парохій, тепер є 416; у 1901. р. було 24 деканатів, тепер 28, але ще творять нових 13, так, що тепер можна вже числити 41 деканатів. Сам Львів буде мати три деканати: середміський, підміський і позаміський.

— **Конфіската українських ґазет у Кремянці.** Пишуть нам: Дня 8. квітня прибув до книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка у Кремянці аґент поліції Островський разом з поліціянтом і сконфіскував усі українські ґазети, що саме перед його приходом у порученій пачці прийшли з пошти. Там були останні числа ґазет: „Діло", „Новий Час", „Українські Вісти", „Сад і город", „Український Пасічник" і „Дзвіночок". Не подаючи цілі тієї конфіскати, аґент поліції вияснив лише, що робить це на „устне полецене староства" і спочатку залишив був у книгарні протокол, де відмічено кількість і ціну забраних часописів. Одначе незабаром повернувся до книгарні і забрав той протокол із собою.

— **Важко відхорував пріма-апрілісовий жарт.** Напередодні 1. квітня студент фільософії львівського університету Р. П. хотів пожартувати собі зі своїх товаришів і купив для тієї цілі патентовані порошки до пчихання, т. зв. „Пульверзатор Ппсі". Заки він випробував той порошок на товаришах, спершу для певности попробував його на собі. Наслідки тієї проби були для студента фатальні, бо він узяв мабуть за велику давку порошку, занедужав і від тієї пори все нарікає на біль голови, запалення горла й на подразнення носових болон. Коли ж по трьох тижнях стан здоровля нефортунного псотника таки не поправлявся, він звернувся до прокураторії із проханням повести слідство проти фабриканта патентованого порошку на пчихання.

— **Жахливе самогубство умово хорої.** 65-літня Станислава Оплюстель, умово хора терпіла сильно на жовтачку і від кількох днів заповідала сусідам, що вона відбере собі життя. Свої погрози вона справді виконала і передучора вночі облилася вона ціла нафтою та відтак підпалила себе. Коли ж вогонь обхопив ціле тіло й почав сильно пекти, Оплюстелева почала останками сил кликати на поміч. Та поміч не легко було дати, бо двері до мешкання самовбивниця сама передтим замкнула. Щойно коли виважено двері, вдалося дістатися до мешкання. Одначе рятунок був уже спізнений. При допомозі ріжних шмат, простирала й гардероби пригасили на Оплюстелевій вогонь, одначе вона важко попарилася. Поготівля забрало умово хору самовбивницю до лічниці, в якій вона над ранком померла. Трупа відставили до Інституту Судової Медицини.

— **Фальшивий посередник праці.** Серед безробітних у Львові поширювалися від якогось часу вістки, що щоб дістати працю, треба мати протекцію, або звернутися до посередника, який за невеликі гроші зможе вистаратися працю. Такі поголоски зовсім не причинювалися до успокоєння настроїв серед безробітних і тому цією справою почала цікавитися поліція. По кількох днях поліція устійнила, що післанець Воєвідського Фонду Праці Владислав Фронтчак подавав себе безробітним за урядовця тієї установи і обіцянками праці виманчував від них ріжні хабарі. Фронтчак, який мав доступ до бюр, забирав відти відповідну кількість бляңкетів карт, якими поручувано, чи пак скермовувано безробітних до праці. Фронтчак виповнював такі карти, підписані „ін блянко" директором бюра, здогадними „посадами" і брав за те по 5—10 зол. Прослідивши справу, поліція арештувала дотепного післанця.

— **За те, що програв у білярд, поранив товариша.** Ще 21. липня минулого року у шинку Цукермана у Львові Ян Ліпський грав із Яном Баранським білярд. Оба грачі умовилися, що той, хто програє платить пиво. Першу партію програв Ліпський і коли заносилося на те, що він програє і другу партію, він кинувся із білярдовим києм на партнера, розбив йому ніс і завдав ножем 9 ран у груди, плечі й карк. За те станув він перед судом.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала в державнім бюрі посередництва праці безробітного муляра Романа Рахвалу, який по пяному викликав авантуру. Арештованого відставили до поліційних арештів. — Залишений без догляду кінь Станислава Хмужинського сполошився на вид авта при вул. Замарстинівській і вбігши на хідник потолочив 10-літню дівчинку Ванду Синачек, яка йшла до школи. Жертву випадку відвезли до поготівля. — Самуїл Шварц повідомив поліцію, що від жовтня м. р. до половини квітня ц. р. якісь невідомі справники систематично обкрадали павільон „Варшавянка" на площі Східних Торгів. Шварцові украли з павільону 3 залізні печі, 21 ламп та кухонного начиння і столової застави загальної вартости 975 зол. — Степанові Волчукові із Краківця вирвав якийсь злочинець на Стрілецькій площі з рук паперову торбу, в якій був новокуплений плащ та капелюх, вартости 60 зол.

— **Самогубство студента.** В ліску на Погулянці прохожі знайшли якогось молодого мужчину, який лежав без памяти. Негайно покликано поготівля й тоді виявилося, що молодим мужчиною був 32-літній студент політехніки Роман Хвіль, який у самогубнім намірі випив цілу пляшку денатурату. Денатурат він випив ще ранком і щойно вполудне знайшли його прохожі. Життю самогубника нічого не загрожує.

— **Львів дав девять міліонів на П. О. П.** Воевідський комісар для переведення Позички Протилетунської Оборони (ПОП) дав представникові ПАТ-а інтерву. Комісар Гросс заявив, що він прелімінував на льв. воєвідство 25 міліонів зол. З того Львів повинен дати 7 міліонів. До 20. ц. м. львівське воєвідство дало 9 міліонів зол. Найбільшу жертвенність виявляє світ праці. На другому місці стоїть купецтво. Зате слабе зацікавлення виявляють землевласники, вільні професії та власники нерухомостей. Мале зацікавлення виявляє теж українське громадянство.

— **Катастрофа на лінії Букарешт—Варшава.** Поспішний поїзд Букарешт—Варшава зударився вчора рано на стації Марасешті з паровозом. Оба паровози і 2 вагони зовсім знищилися. У катастрофі згинули 2 особи зі залізничої обслуги і 4 були ранені. Внаслідок ушкодження рейок поспішний поїзд із Варшави прибув до Букарешту з годинним опізненням.

— **Велика пожежа біля Таліна.** Передучора вполудне вибухла пожежа недалеко Таліна в тамошній фабриці ниток. Вогонь обхопив незвичайно швидко всі фабричні будинки і склад ниток, призначений на вивіз до Великої Британії. Висота полумені сягала 60 м., при чому вогонь видно було зовсім добре в цілому Таліні, в якому серед населення вибухла паніка. Причин пожежі не вдалося устійнити. Страт є на кількадесять тисяч корон.

— **Ленін героєм в опері?** У найближчих днях у Великім московськім театрі виставлять нову оперу совітського композитора Гревіч[illegible]кова під назвою „Підчас бурі". Темою опери є большевицька революція в Московщині та контрреволюційні змови опозиціонерів [illegible]

НОВИНКИ

СУБОТА

22 КВІТЕНЬ

Ст. ст. 9. квітня 1939.
Евтихія мч.
Лат. Сотера і Кая.
Соние: схід — 4.18, захід — 18.28.
Місяць: схід — 6.34, захід — 22.21.

Завтра: 23. квітня. Неділя.
Ст. ст. 10. квітня 1939.
2. Нед. Мироносиць. Терентія.
Лат. 2. Нед. по Вел. Войтіха.
Сонце: схід — 4.16, захід — 18.30.
Місяць: схід — 7.25, захід — 23.19.

— **Концерт великодних пісень.** У неділю 23. ц. м. хор „Сурма“ відспіває у Преображенській церкві у Львові низку великодних пісень у часі т. зв. дванацятки.

— **Концерт скрипака Ю. Криха** (при фортепіяні І. Любчак-Крихова) відбудеться в неділю 23. квітня в год. 8. веч. у малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. Перший раз будуть виконані невідомі у нас твори: Лисенка: Рапсодія і Мейтуса: Варіяції. Вступ за програмкою. Ввесь дохід для дітей безробітних музик.

— **Концерт у 125-річчя народин Шевченка** відбувся в Берліні 15. квітня ц. р. в концертовій салі Шумана (Шуман-заль), при участи кількасот гостей з місцевої української кольонії та чужинців. Промовляв проф. Освальд Бургард на тему: „Шевченко й сучасність“, співав хор під управою п. Е. Цимбалістого, виступали з низкою пісень відома українська солістка п-і Ів. Синенька-Іваницька та молоденька піяністка Марта Кравців. Концерт мав повний успіх.

— **Спільне свячене** улаштовує Кружок Рідної Школи ім. кн. Льва Львів-Личаків у неділю 23. квітня 1939. р. в 6-ій годині вечором у домівці читальні „Просвіти“ при вул. Крупярській ч. 10 при співучасти всіх українських культурно-освітніх установ личаківської дільниці.

— **Надзвичайні Загальні Збори Кооп. Банку „Міщанський Союз Кредитовий“** відбудуться в неділю 23. квітня 1939. р. в год. 10-ій ранку у власній домівці при вул. Руській 3. Загальні Збори спричинені тим, що вже в найближчих тижнях „М. С. К.“ виплатить перші будівельні позички і тому треба ухвали Загальних Зборів про підвищення кредиту для одного члена до 30.000 зол. і т. д.

— **Руханково-вокальний виступ у Перемишлі.** Т-во „Сокіл“ у Перемишлі влаштовує в неділю 23. ц. м. в год. 12.15 вполудне у салі Народнього Дому великий руханково-вокальний виступ. У вибагливо зложену програму входять між іншим сокільський звіт, що його перемиське гніздо зложить голові Сокола-Батька, інж. Хроновятові, реферат д-ра Вол. Загайкевича, вправи вільноручні, дрючком, на поручах, обручами, смолоскипами, вежі та дві точки хорові. Цей виступ заповідається гарно та викликав зацікавлення у ширших колах громадянства.

— **Загальні Збори Українського Спів. Товариства „Сурма“ у Львові** відбулися 17. квітня ц. р. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка. Збори отворив і ними проводив голова інж. Ярослав Гузар. Зі звітів видно, що Тварисгво нараховує 35 членів і відбуло 118 проб. Засідань виділу було 9. У звітовому часі хор виступив 15 разів, у тім відбув дві поїздки в край, а саме до Карова на посвячення памятника композитора бл. п. о. Віктора Матюка та до Самбора з нагоди свята 950-ліття хрещення України, дав свій програмовий концерт та виступив тричі в в Радіо. Інші виступи на концертах та академіях з нагоди ріжних свят. Касовий звіт зложив скарбник п. І. Гірняк, подаючи, що приходів з імпрез та чл. вкладок було зол. 1.424.38, розходів, звязаних з уладженням програмового концерту, оплатами за салю на проби та видатками друкування нот було зол. 1.243.74. По дискусії над звітами на внесок Контрольної Комісії признано уступаючому Виділові абсолюторію. До нового Виділу вибрано: головою інж. Я. Гузара, заст. голови д-ра М. Смішка, диригентом дир. О. Плешкевича, заступником диригента Е. Козака, артист. референтом З. Попеля, секретарем Я. Чорного, скарбником І. Гірняка, бібліотекарем І. Тарнавського; заступниками: В. Дзуля і Б. Тарновецького. Контрольна Комісія: І. Гірняк, О. Левицький, В. Хомин.

— **Коли це скінчиться?** Горішня частина вулиці Потоцького у Львові виглядає ще гірше, як у якихнебудь Печихвостах чи інших Вовчих Долах. Наколесники „помагають“ собі в цей спосіб, що їздять по хідниках. До численних випадків переїхань або потовчень долучився ще один 19. ц. м., коли невідомий наколесник наїхав з розгоном ззаду на дітей, що виходили зі школи СС. Василіянок. Одна дівчинка, штовхнена колесом, ударилася сильно головою до телеґрафічного стовпа. Наколесник не дзвонив на пересторогу і чим скорше втік. Коли скінчиться цей ненормальний стан, що загрожує нашим дітям? Може б цим зацікавились компетентні чинники?

— **Конференція римо-католицьких деканатів у Львові.** У днях 13. і 14. ц. м. відбулася у Львові під проводом архиепископа д-ра Б. Твардовського конференція римо-кат. деканатів. З реферату єпископа Базяка виходить, що в 1901. р. було у львівській римо-кат. архидієцезії 756.000 вірних, тепер є 1,079.000; у 1901. р. було 275 римо-кат. парохій, тепер є 416; у 1901. р. було 24 деканатів, тепер 28, але ще творять нових 13, так, що тепер можна вже числити 41 деканатів. Сам Львів буде мати три деканати: середміський, підміський і позаміський.

— **Конфіската українських ґазет у Кремянці.** Пишуть нам: Дня 8. квітня прибув до книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка у Кремянці аґент поліції Островський разом з поліціянтом і сконфіскував усі українські ґазети, що саме перед його приходом у порученій пачці прийшли з пошти. Там були останні числа ґазет: „Діло“, „Новий Час“, „Українські Вісти“, „Сад і город“, „Український Пасічник“ і „Дзвіночок“. Не подаючи цілі тієї конфіскати, аґент поліції вияснив лише, що робить це на „устне полецене староства“ і спочатку залишив був у книгарні протокол, де відмічено кількість і ціну забраних часописів. Одначе незабаром повернувся до книгарні і забрав той протокол із собою.

— **Важко відхорував пріма-aпрілісовий жарт.** Напредодні 1. квітня студент фільософії львівського університету Р. П. хотів пожартувати собі зі своїх товаришів і купив для тієї цілн патентовані порошки до пчихання, т. зв. „Пульверзатор Ппсі“. Заки він випробував той порошок на товаришах, спершу для певности попробував його на собі. Наслідки тієї проби були для студента фатальні, бо він узяв мабуть за велику давку порошку, занедужав і від тієї пори все нарікає на біль голови, запалення горла й на подразнення носових болон. Коли ж по трьох тижнях стан здоровля нефортунного псотника таки не поправлявся, він звернувся до прокураторії із проханням повести слідство проти фабриканта патентованого порошку на пчихання.

— **Жахливе самогубство умово хорої.** 65-літня Станислава Оплюстель, умово хора терпіла сильно на жовтачку і від кількох днів заповідала сусідам, що вона відбере собі життя. Свої погрози вона справді виконала і передучора вночі облилася вона ціла нафтою та відтак підпалила себе. Коли ж вогонь обхопив ціле тіло й почав сильно пекти, Оплюстелева почала останками сил кликати на поміч. Та поміч не легко було дати, бо двері до мешкання самовбивниця сама передтим замкнула. Щойно коли виважено двері, вдалося дістатися до мешкання. Одначе ратунок був уже спізнений. При допомозі ріжних шмат, простирала й гардероби пригасили на Оплюстелевій вогонь, одначе вона важко попарилася. Поготівля забрало умово хору самовбивницю до лічниці, в якій вона над ранком померла. Трупа відставили до Інституту Судової Медицини.

— **Фальшивий посередник праці.** Серед безробітних у Львові поширювалися від якогось часу вістки, що щоб дістати працю, треба мати протекцію, або звернутися до посередника, який за невеликі гроші зможе вистаратися працю. Такі поголоски зовсім не причинювалися до успокоєння настроїв серед безробітних і тому цією справою почала цікавитися поліція. По кількох днях поліція устійнила, що післанець Воєвідського Фонду Праці Владислав Фронтчак подавав себе безробітним за урядовця тієї установи і обіцянками праці виманчував від них ріжні хабарі. Фронтчак, який мав доступ до бюр, забирав відти відповідну кількість блянкетів карт, якими поручувано, чи пак скермовувано безробітних до праці. Фронтчак виповнював такі карти, підписані „ін блянко“ директором бюра, здогадними „посадами“ і брав за те по 5—10 зол. Прослідивши справу, поліція арештувала дотепного післанця.

— **За те, що програв у білярд, поранив товариша.** Ще 21. липня минулого року у шинку Цукермана у Львові Ян Ліпський грав із Яном Баранським білярд. Оба грачі умовилися, що той, хто програє платить пиво. Першу партію програв Ліпський і коли заносилося на те, що він програє і другу партію, він кинувся із білярдовим києм на партнера, розбив йому ніс і завдав ножем 9 ран у груди, плечі й карк. За те станув він перед судом.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала в державнім бюрі посередництва праці безробітного муляра Романа Рахвалу, який по пяному викликав авантуру. Арештованого відставили до поліційних арештів. — Залишений без догляду кінь Станислава Хмужинського сполошився на вид авта при вул. Замарстинівській і вбігши на хідник потолочив 10-літню дівчинку Ванду Синачек, яка ішла до школи. Жертву випадку відвезли до поготівля. — Самуїл Шварц повідомив поліцію, що від жовтня м. р. до половини квітня ц. р. якісь невідомі справники систематично обкрадали павільон „Варшавянка“ на площі Східних Торгів. Шварцові украли з павільону 3 залізні печі, 21 лямп та кухонного начиння і столової застави загальної вартости 975 зол. — Степанові Волчукові із Кравківця вирвав якийсь злочинець на Стрілецькій площі з рук паперову торбу, в якій був новокуплений плащ та капелюх, вартости 60 зол.

— **Самогубство студента.** В ліску на Погулянці прохожі знайшли якогось молодого мужчину, який лежав без памяти. Негайно покликано поготівля й тоді виявилося, що молодим мужчиною був 32-літній студент політехніки Роман Хвіль, який у самогубнім намірі випив цілу пляшку денатурату. Денатурат він випив ще ранком і щойно вполудне знайшли його прохожі. Життю самогубника нічого не загрожує.

— **Львів дав девять міліонів на П. О. П.** Воєвідський комісар для переведення Позички Протилетунської Оборони (ПОП) дав представникові ПАТ-а інтервю. Комісар Гроссер заявив, що він прелімінував на льв. воєвідство 25 міліонів зол. З того Львів повинен дати 7 міліонів. До 20. ц. м. львівське воєвідство дало 9 міліонів зол. Найбільшу жертвенність виявляє світ праці. На другому місці стоїть купецтво. Зате слабе зацікавлення виявляють землевласники, вільні професії та власники нерухомостей. Мале зацікавлення виявляє теж українське громадянство.

— **Катастрофа на лінії Букарешт—Варшава.** Поспішний поїзд Букарешт—Варшава зударився вчора рано на стації Марасешті з паровозом. Оба паровози і 2 ваґони зовсім знищилися. У катастрофі згинули 2 особи зі залізничої обслуги і 4 були ранені. Внаслідок ушкодження рейок поспішний поїзд із Варшави прибув до Букарешту з годинним опізненням.

— **Велика пожежа біля Таліна.** Передучора вполудне вибухла пожежа недалеко Таліна в тамошній фабриці ниток. Вогонь обхопив незвичайно швидко всі фабричні будинки і склад ниток, призначений на вивіз до Великої Британії. Висота полумені сягала 60 м., при чому вогонь видно було зовсім добре в цілому Таліні, в якому серед населення вибухла паніка. Причин пожежі не вдалося устійнити. Страт є на кількадесять тисяч корон.

— **Ленін героем в опері?** У найближчих днях у Великім московськім театрі виставлять нову оперу совітського композитора Гренікова під назвою „Підчас бурі“. Темою опери є большевицька революція в Московщині та контрреволюційні змови опозиціонерів проти

Леніна і Сталіна. Остання дія відбувається на Кремлі, при чім у тій дії виступає Ленін. Партію Леніна співає баритон. Опера „Підчас бурі“ — це перша опера в совітськім репертуарі, в якій виступає Ленін, як один із героїв. Досі Леніна змальовували тільки у песах.

— **Розладдя у травленні.** Поважні інтерністи стверджують успішне ділання природної гіркої води **Франціска Йосифа** для шлунка переваптаженого їжою і напитком.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС“: „ВОЛОЦЮГИ“.

Два популярні гумористи із львівського радія Щепко і Тонько виступають не вперше у фільмі як львівські андруси, безжурні небесні птахи, сентиментальні, розспівані, трохи придуркуваті, водночас з головою повною вигадливих штук. Цим разом на цю їх голову впала опіка над молодою гарною дівчиною, сиротою з доброї родини. Батько дівчини помер довіривши їй перед смертю таємницю, що вона внучка багатющої варшавської графині, яка зірвала всякі звязки зі своїм сином, коли він оженився з артисткою. Графиня хотіла б щиро заопікуватися своєю внучкою, але вражає її від першої хвилини своєю занадто шерсткою поведінкою і дівчина воліє втекти на піддаша до своїх опікунів-волоцюгів, ніж жити у вигодах у сварливої бабуні. Вся фільма повна превеселих ситуацій, переплутаних, що зачіпають одна за одну, як у фарсі. Є тут і дотепи і пісеньки і непорозуміння — все погідне, достосоване до вимог якнайширшої публики. Недурно на дверях кіна читаємо напис: „Дозволене для молоді від 10-го року життя“. Крім двох згаданих гумористів грають іще два добрі комічні актори Селянський і Френкель. Прегарну креацію дала Висоцька у ролі бабусі.

Дописи.

ДРОГОБИЧ.

Гостина театру Йос. Стадника. Своїм приїздом саме на пору свят театр Йос. Стадника зробив Дрогобичеві милу несподіванку, бо середня кляса населення мала змогу святковий настрій засилити духовою розвагою, безперечно кращою від кінових сеансів. І справді на фреквенцію театр не міг нарікати: міщанство та робітництво заповнювало найбільшу в Дрогобичі салю польського „Сокола“ вщерть, хоча на перших чотирьох виставах з відомих причин відпала частина публики найбільше зацікавлена — середнешкільна молодь. Її місце зайняла публика польська та жидівська. Показується, що в Дрогобичі вже вистарчає публики для двох або трьох наших театрів з ріжними репертуарами, бо тільки на двох останніх виставах можна було з бідою дошукатися на салі деякого обличчя з нашого інтелігентського середовища, що цікавиться більше театром ім. І. Котляревського. І справді, театр Йосифа Стадника має свою відрубну фізіономію. В нього нема тенденції робити конкуренцію іншим нашим театрам: він іде по лінії колишнього театру „Української Бесіди“ з доби управи Йосифа Стадника. В його репертуарі усього потроха: і давня, з примітивною фактурою народня песа М. Старицького „Ой, не ходи, Грицю“ і оперети (Крайслера „Сісі“, Гольда „Подвійна бухгальтерія“ і Черкасенка симфонічна „Казка старого млина“ і власна Стадникова переробка Е. Ожешкової „Нама“, що дала нам нагоду в горах декорацій пізнати природу Полісся, поліську хату, одяги, прегарні пісні та говір цієї країни і врешті актуальна драма В. Вернера „Люди на кризі“, що поминає глядача своєю жахливою сучасною дійсністю серед молодого покоління. Можна дивуватися, як дир. Стадник у сьогоднішніх тяжких часах дає собі раду та ще власними силами може вдержати доволі численний ансамбль артистів, власну, хоч і скупеньку, оркестру, та ще дбати про нові й оригінальні декорації та костюми (головно декорації „Казки старого млина“ і „Нама“). Театр має добру режисерію і деякі непересічні, молоді сили. Бо попри старих симпатичних знайомих, сімю дир. Стадника з небуденною артисткою пані Стефою, в театральній дружині є між іншими видатні артисти, п-на Пастерлак, подружжя Тимчуки, п. Шимарівський, Мельник, Вонс і повний молодечого темпераменту п. Антонишин. І доводиться подивляти широку скалю декого з них, що кожного вечора вміє так добре вжитися в іншу ролю, яка вимагає великої інтелігенції, мальрного зусилля і завжди свіжого темпераменту. Театр на днях вертається знову до Дрогобича на кілька нових вистав, і можна сподіватися, що зацікавлення ним буде ще більше, ніж досі. Якби він спитався нас, ті з названих пес повторювати на ..., щоб мати їх перевагу у виборі, то відповіли б ... з них могли погрудитися.

П. Карманський.

ТЕРНОПІЛЬ.

Малярська вистава Л. Грицая. Підчас Великодних Свят ц. р. уладив молодий адепт малярства Лев Грицай, студент Малярської Академії у Варшаві, виставу своїх праць у салі „Української Бесіди“ в Тернополі. Вистава мала к. 50 експонатів, що є дорібком дволітньої праці молодого маляря. Є це олійні образи, студії вуглем, акварелі. Замітніші з експонатів: „Утеча від пожежі“, „Портрет пані“ (в білому капелюсі і в чорній сукні), „Родина“, „Візія“ (маляр і його муза), „Фатаморгана“, „Жебраки“. Не можна ще нині сказати, в якому напрямі піде дальша праця Грицая і як вона розвинеться: він молодий, студіює, шукає доріг. Дотеперішній його дорібок вказував би на те, що його цікавлять фігури і портрети клясичного зразку. Між експонатами заледви 2—3 краєвиди, які, здається, повстали припадково. Релігійна тематика також заступлена (Поцілунок Юри, Христос). Дотеперішні праці Грицая характеризує спокій і формальне викінчування, хоч і в цьому бракує часом світла. Нема ще в нього тієї малярської пасії, яка щойно надає як працям артиста, так теж і самому артистові виразну індивідуальність. Але треба мати на увазі, що вибраний ним малярський жанр (портрета) є найтяжчий і треба довшої праці над собою, щоб у цьому жанрі відтворювати ріжні стадії духового життя людини та виявити свою індивідуальність. Маючи вже деяку орудницю, повинен Грицай тепер звернути увагу на студіювання духового обличчя людини, що при портретах є дуже важна річ. **оскол.**

КОПИЧИНЦІ.

Гостина театру Сарамаги. В часі Великодних Свят до 12. 4. включно гостив у Копичинцях театр Сарамаги, який виставив 3 оперетки: „Ґріґрі“, „Довкруги кохання“ і „Барон Кіммель“ та одну комедію „Еспанська муха“. Превеселі оперетки та комедія, добра гра артистів і жива акція викликували дуже веселий настрій серед публики. Найбільше подобалася гра самого Сарамаги, котрий своїм гумором розсмішував публику до найвищої міри. Дуже добрі пп. Сарамагова, Онишкевичівна, Пашуля й інші. Словом, театр робить гарне вражіння і заслугує на підтримку українського громадянства. Але такої підтримки театр не відчув у Копичинцях. Хоч дуже давно гостив у Копичинцях український театр, проте на всіх чотирьох виставах саля світила майже пусткою. Ні місцева інтелігенція, ні молодь, ні члени 6 місцевих читалень та інших товариств не уважали за потрібне відвідати свій український театр. Це виглядало немов на бойкот, хоч бойкоту ніхто не думав робити. Це тільки типова копичинецька байдужність, знана майже всім театрам, які в останніх часах зачали вже оминати Копичинці знаючи, що будуть грати перед порожніми кріслами. Копичинецьке громадянство не відчуває, видно, потреби відвідувати вистави своїх театрів, чого не можна сказати про громадянство польське чи жидівське, котре все заповняє салі в часі вистав, які дає напр. „Театр Малопольскі“ та інші. Пора нам зірвати з цим дивним звичаєм!

Спорт.

СТАРТ НАКОЛЕСНИКІВ УКРАЇНИ В БІГУ НАВПРОСТЕЦЬ ЗА МИСТЕЦТВО ПОЛЬЩІ.

В неділю 23. ц. м. відбудеться у Львові наколесницький біг навпростець за першенство Польщі. Стартуватимуть всі аси Польщі з Капяком і Напералою на чолі.

Україна зголосила до цього бігу своїх найліпших чотирьох змагунів: Бабія, Колтуцького, Лату і Степаняка. Траса, що має коло 30 км., вестиме довкола Львова; старт і мета на площі Східних Торгів в год. 10 рано

ПІНГ-ПОНГОВИЙ ТУРНІР.

В суботу 15. ц. м. відбувся у Львові пінг-понговий турнір 4-ох змагунів: віце-мистця Европи Ерліха, мистця Львівської Округи Левенгерца (Гасмонея), Цибруха (Лехія) і Каратницького (Україна). Каратницький, що виявив дуже добру форму, переміг Цибруха 2:1, і програв 1:2 з Левенгерцом.

СТАРТ УКРАЇНИ В ПОРИВАНЦІ.

Секція спортових гор України зголосила дружину ручного мяча до мистецтв Округи на 1939 рік. Україну приділено до Б-кляси, в якій до мистецтв крім України стануть ще такі клюби: А. З. С., Чувай, КПВ Лехія і Сокул-Мацеж.

Речинці змагань України:

6. V. Україна—Сокул-Мацеж
13. V. Україна—А. З. С.
18. V. КПВ Лехія—Україна
20. V. Чувай—Україна

ФІНАЛОВІ РОЗГРИВКИ КОШІВКАРІВ УКРАЇНИ.

Змагання кошівкарів за чашу округи, що відбулися у категорії Б-кляси у двох групах, дали такі висліди:

I. група:

1. ДРОР	3	2:1	73:45
2. Україна	3	2:1	85:58
3. 2. ЛДЛ	3	2:1	67:54
4. Гасмонея	3	0:3	14:82

II. група:

1. К. П. В.	2	2:0	94:34
2. Чувай	2	1:1	64:64
3. Сокул-Мацеж	2	0:2	0:60

До фіналу дійшли чотири клюби (по два перші з груп) і змагаються:

22. IV. год. 16. ДРОР—ЧУВАЙ,
22. IV. год. 17. К. П. В.—Україна,
23. IV. год. 9. Україна—Чувай,
23. IV. год. 10. ДРОР—К. П. В.

у Спорт. галі при вул. Яблоновських.

Теперішній стан фінальної групи виглядає так:

1. К. П. В.	1	1:0	64:34
2. Україна	**1**	**1:0**	**31:21**
3. ДРОР	1	0:1	21:31
4. Чувай	1	0:1	34:64

УКРАЇНА—ВКС Ярослав.

Змагання обох дружин за мистецтво Окружної Ліги, відбудуться в неділю 23. ц. м. в Ярославі в год. 16 на військовім стадіоні.

СЯН—РЕСОВІЯ.

Змагання за мистецтво Окружної Ліги, відбудуться в неділю 23. ц. м. в Ряшеві.

СТЕП—ЗЕНІТ.

Змагання за мист. Б-кляси між цими дружинами, відбудуться в неділю 23. ц. м. на грищі 40. п. п. (Погулянка). Українська дружина стоїть перед маревом спадку до Ц-кляси і мусить вжити всіх зусиль, щоб здобути два цінні пункти. Тому слід сподіватися гарної гри. Початок цих змагань в год. 15.30. В год. 14-ій попередять змагання молодших дружин. Ціни вступу низькі.

Тернопіль. РУСАЛКА (Золочів)—МЕТА 3:1 (2:1).

В неділю 16. ц. м. відбулися перші в цьому сезоні змагання золочівської Русалки за мистецтво Ц-кляси. Русалка перемогла зовсім легко тернопільську робітничу дружину. Склад обох дружин такий:

Русалка: Пітик, Купчик, Руденський, Гупалівський, Червоний, Квасовський, Ваньо, Рудий, Клименко, Строчан, Богонюк.

Мета: Мосціпан, Решетуха І, Паращук, Рожнятовський, Стасюк, Панасюк, Заводович, Решетуха ІІ, Керничний, Луцишин, Яснюк.

Ворота для Русалки здобули: Строган 2 і Ваньо, для Мети самовбивчі заложник Русалки.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

НИВА. Часопис присвячений церковним і суспільним справам. Березень 1939. Ч. 3. Рік XXXIV. Ст. 81—120 + Проповіди — безплатний додаток, ст. 33—48. — Зміст: Редакція: При кермі Христового Корабля новий Керманич. — о. прот. П. Табінський: Церковний Устав св. кн. Володимира В. — М-р Б. Казимира: Станово корпоративний лад. — Ю. Яр. Бабій: Калуський деканат тому двісті літ назад. — о. О. Квіт: На актуальні теми. — Д-р К. Чехович: Вияснення в справі містичних явищ. — Всячина.

НАЦІЯ В ПОХОДІ. Орган української державницької думки. Берлін, 15. березня 1939. Ч. 2. Рік І. Ст. 16.

УЧИТЕЛЬСЬКЕ СЛОВО. Орган Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства“. Львів, 1. квітня 1939. Ч. 7 (305). Рік XXVII. Ст. 89—104.

МІСІОНАР ІСУСОВОГО СЕРЦЯ. Жовква, квітень 1939. Ч. 4. Річник 42. Ст. 81—104.

СВІТ ДИТИНИ. Журнал для українських дітей. Львів, квітень 1939. Ч. 4. Рік XX. Ст. 97—128.

ВІДРОДЖЕННЯ. Ілюстрований журнал українського протиалькогольного й противікотинного руху. Львів, березень 1939. Ч. 3. Рік XII. Ст. 33—44.

САД І ГОРОД. Орган Головної Садівничо-Городничої Секції Т-ва „Сільський Господар“. Львів, квітень 1939. Ч. 4. Рік І (VII). Ст. 49—64.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Виховний журнал української молоді. Львів, квітень 1939. Ч. 4 (72). Ст. 75—96.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік XVIII. Ч. 7. Березень 1939. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, квітень 1939. Ч. 8 (188). Рік 18. Ст. 114—128.

ШЛЯХ. Релігійно-громадський часопис для народу. Видання Т-ва імени Митрополита Петра Могили. Луцьк, квітень 1939. Ч. 4 (24). Рік III. Ст. 16.

НОВІТНІЙ РЕМІСНИК. Фаховий орган українських ремісників. Місячник. Львів, квітень 1939. Ч. 4 (7) Рік II. Ст. 16.

ВІСТИ З ЛУГУ. Львів, 1. квітня 1939. Ч. 6. Річник XIV. Ст. 81—96.

Листування Редакції.

Вп. М. Данько, Женева: Справу полагоджено згідно з Вашим бажанням ще 23. III. ц. р.

Вп. Дописувачеві, Радехів: Не можемо помістити з цензурних причин.

Вп. Дописувачеві, Перемишль: Одну вістку містимо, друга не пройде.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 21. 4. год. 7.30 „Оборона Ксантиппи".

Субота 22. 4. год. 7.30 „Наше місто" — прем.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 21. 4. год. 7.30 „Дзідзі".

Субота 22. 4. год. 7.30 Танк. концерт.

Український Театр ім. І. Котляревського.

РАВА РУСЬКА:

21. IV. Найвірніший чоловік.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ДРОГОБИЧ.

21. IV. „Сузанна".
22. IV. Бенефіс Стефи Стадниківної „Сіссі".
23. IV. Премієра: „Конашевич-Сагайдачний".

СТРИЙ.

24. IV. „Сіссі".
25. IV. „Люди на Кризі".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ПЕРЕМИШЛЬ, саля Нар. Дому:

21. 4. За молдавський престіл.
22. 4. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АМПІР: „Жінка, яку кохаю".
АПОЛЬО: „Встань і борися!" (Роберт Тейльор, Волес Бері).
АТЛЯНТИК: „Довкола світа за 25 сантимів" (Фернандель).
БАЙКА: „Мазур" із Полею Негрі та кольорові додатки.
БАЛТИК: „Вязниця без крат".
ВАНДА: „Фордансерки", „Втікач із Сан Кентін".
ГРАЖИНА: „Христинина брехня".
ЕВРОПА: „Кібіц".
КАСІНО: „Великий вальс" із Люізою Райнер.
КОПЕРНИК: „Доктор Мурек".
МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".
МЕТРО: „Парижанка", боксер. метч Луї — Шмелінг.
МІРАЖ: „Сестри Кле".
МУЗА: „Марія Антоанета".
ПАЛЯС: „Волоцюги" (Щепко й Тонько).
ПАКС: „Моє серце належить до тебе" (Джілі).
ПАТРІЯ: „Нічні метелики".
РАЙ: „Забута мельодія.
РІЯЛЬТО: „Гібральтар".
РОКСІ: „Сильні люди".
СВІТ: „Зрадник", „Більше ніж секретарка".
СВЯТОВИД: „Погоня", „Стрілець із Бенгалю".
СТИЛЕВЕ: „Гунга Дін".
ТОН: „Долина гігантів", „Рапсодія".
УТІХА: „Жовтий пил" і ревія.
ХИМЕРА: „Знахарева дочка" (Павля Весела).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Японія ч. II."

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 21. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Приготуймо пішкольовий, радиі, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл: „Віа Дженьяли" авд. для старших дітей, 11.25 Бізет: „Арлезіянка", суіта, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 Українська музика з пл., 14.30 „Дорогою до Мартиновича" фрагмент із повісти Е. Єндреєвича, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 На широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.05 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.25 Скрипк. твори в супр. форт., 17.00 Актуальна гутірка, 17.10 Спів у супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Із хроніки спів. товариств, комунікат, спів, 18.30 Літ.-муз. вечір про Шлеськ, 19.15 Розр. концерт, орх., хор, 20.00 Симф. концерт сучасної музики, 20.35 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Нес Мона" фрагм. із повісти, 21.20 Продовження концерту сучасної музики, 22.25 Сусп. і мистецькі наслідки „зглайхшальтування" літератури, 22.40 Фр. пісеньки з пл., 22.55 Інформ. авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23,05 Закінчення програми.

Субота, 22. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Гітара та скрипка в джезовій музиці, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Опіка над сільською дитиною, 15.00 Театр Уяви для дітей: „Про ведмежий танок", пісеньки, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник. 16.08 Господарські вістки, 16.20 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Флет, клярнет, форт., віол. 17.30 „Телефон" гутірка, 17.40 Авдиція, 17.44 Органи Віріпера, пл., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спорт. гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Поляки на чужині, На Волині, авд. для молоді, 19.15 Танк. музика, рефрени, 20.00 „Турандот" оп. Пучіні; у перерві коло год. 20.40 Веч. денник, метеорольоґ. вістки, спорт, програма на завтра, коло год. 22.00 Фрагм. пов. С. Налковської „Нетерпеливі" 23.00 Інформ. авдиція, 23.05 Ост. вістки, 23.10 Закінчення програми.

Неділя, 23. квітня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8,15 Для села: Газетка, Огляд ринків, реліг. хор. пісні (пл.) 8.45 Поздоров, Консервація ровів і порядкування полевих доріг, музика з пл., 9.30 Трансм. з Ґнезна: Відпуст св. Войтіха, 11,45 Традиції і теперішність, огляд часописів, 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, 13.05 Яворів к. Львова, гутірка, 13.15 Музика, орх., хор, скрипка, 14.40 Весняна складанка, авд. для дітей з музикою та пісеньками, 15.00 Чарівне зілля образок зі співом, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Опів. рецітал Франсоа Адрієн, барит. (Бельгія), 17.00 Театр впроваджує автора, 17.45 Орх., соліст Ів. Кульчицька, В. Рихтер тенор, гітари, саксофон, у перерві коло год. 18,25 Хвилина бюра студій, 19.30 Квітнева конституція, 19.40 Легка музика, 20.10 Спортові вістки. 20.15 Збірні спортові вістки, політичний огляд, веч. денник, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 Танкова музика, орх., рефрени, 21.50 „Були собі свинки три.. морські", пісеньки, 22.30 Танк. музика, 2300 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 21. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Танкові ритми та марші, 20.10 „Верді" орх. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Трансм. зі Загребу, 21.00 Театр Уяви, БУДАПЕШТ 18.25 Циг. музика, 20.00 „Масковий баль" оп. Вердія, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, музика форт., 18.00 Квітневі пісні **19.50 Українські вістки,** 21.00 Симф. орх., 22.30 Концерт, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.35 Форт., 21.25 Мельодії Півдня, 22.30 Арфа, ДРОЯТВІЧ 19.30 Англ. пісні, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.45 Форт. дуети, 22.15 Німецький комунікат, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, ПАРІ ПТТ 18.05 Форт., 20.30 „Ле пті кафе" комедія Трістана Бернара, РИМ 17.00 Концерт хору, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Популярна муз. СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00 Віольончеля: Отраделя, Гендель, Бах, Двожак, 20.30 Опера.

Субота, 22. квітня 1939.

БЕРЛІН 20.15 „Сонце Півдня" розр. концерт, 22.30 Камер. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Молодь співає, 18.20 Орх., 18.50 Циг. музика, 22.00 Спів, ВІДЕНЬ 18.40 Нар. пісні, танки, **19.50 Українські вістки,** 20.10 Віденська династія вальсів, авд. з муз., 22.30 Розр. концерт, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.10 Сопран, тенор, 18.00 Форт., фраатонізом, 20.15 Музика, ЛЯГТІ 18.40 Орх., спів, 19.50 Церковна музика, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 19.30 Хор, 20.10 Тріо а-моль Чайковського, 21.00 Розр. програма, 22.15 Німецький комунікат, МІЛЯНО 22.30 Віол., ПАРІ ПТТ 21.45 Забуті пісеньки, РАДІО ПАРІ 18.15 Муз. казка для дітей, 20.30 Скрипка, 21.00 Симф. концерт, РИМ 21.00 „Вальквірія" оп. Вагнера, СОФІЯ 18.15 Мандоліни, 19.30 Соната на скр. і форт. Шумана, 20.00 Іт. пісні, 20.55 21.45 Легка музика.

Неділя, 23. квітня 1939.

БЕРЛІН. 18.00 Лінке та Легар, концерт, 19.20 Розр. музика, 20.15 Оперетковi мельодії, БУДАПЕШТ 20.10 Мадярська оперетковa музика, 21.00 Орх., 22.00 Форт. дует: Барток і Діта Пасторі, ВІДЕНЬ 16.00 Вес. пополудне, 18.00 Твори давніх нім. мистців у вик. вок. ансамблю, **19.50 українські вістки,** 20.15 Симф. концерт, 22.30 Танк. музика, ГІЛЬВЕРЗУМ І. 20.55 „Татяна" оп. Брамса, ГІЛЬВЕРЗУМ ІІ. 21.05„Отельо" оп. Вердія, ДАЯТШЛЯНДЗЕНДЕР 17.30—20.15 Концерт бажань, КЕЛЬН 19.30 „Марта" оп. Фльотова, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт 21.00 „Дон Джіль" оп. Карабелі, МІНХЕН 20.15 „Тоска" оп. Вердія, ПОСТ ПАРІЗІЄН 18.00 Легка музика, 20.15 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. музика, 22.20 Камер. концерт і квартет Брамса, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 19.30 Скрипка, форт., 20.00 спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Сила долі" оп. Вердія.

Радіокутик.

ФРАНЦУЗЬКІ ПИСЬМЕННИКИ ТА РАДІО.

Один з видатних французьких письменників пояснює нехіть поважних французьких письменників до радія тим, що французьке радіо платить смішно малий гонорар. На приклад один із відомих французьких письменників дістав за свою останню книжку 20.000 фр. при чому книжка мала тільки всього 160 сторінок. Тоді коли б цей письменник написав був таке саме слуховище для радія, дістав би 200 фр. за авторські права і 700 фр. за перше виконання, разом 900 фр. Коли б слуховище було винятково добре, та коли б його виконано аж шість разів — що відповідає більшменш 300 театральним виставам — навіть тоді автор дістане найбільш 1900 фр.

НОВИЙ РЕКОРД.

З нагоди світових гаківкових змагань, спортовий справоздавець словацького радія Йосиф Лявфер, встановив новий рекорд. Даючи справоздання через радіо зі зустрічі чесько-словацької дружини в Цюріху, він промовляв безупинно 16 годин. Зацікавлені кола сподіваються що словацьке радіо поінформує своїх слухачів, яким способом відживлявся п. Лявфер та подасть засоби, які дозволили йому так довго витримати цю дуже тяжку працю.

ПРИЗАБУТЕ МИСТЕЦТВО.

Англійське радіо надало авдицію під назвою „Найкраще використання свого зверхнього вигляду". Гутірка була присвячена будові та постаті жінки. Таким чином складне мистецтво минулих поколінь жінок, які часто терпіли справжні муки для вироблення „привабної" постаті, знову актуальне.

РАДІОВИЙ ІНСТИТУТ.

У Німеччині передбачують, що у цьому році засвують, при одній з високих шкіл, радіовий інститут. Як виходить з проєктованого прилучення інституту до одного з університетів, то його завдання не буде полягати тільки на вишколі молодих радіових спеціялістів, але також на тісній співпраці з поодинокими факультетами. Співпрацю обійматимуть передовсім такі ділянки: Значіння та завдання радія у відношенні до держави, народу та світа, мова та музика прикладені до радія, програма та форма авдиції, та правниче питання в ділянці радіовій. Цейф радіово-науковий інститут проектують прилучити, до одної з високих шкіл, яка міститься недалеко одної з висильних радіостацій, щоб облегчити слухачам користування з уряджень. Крім того слухачі інституту матимуть до вжитку бібліотеку та колекцію кружків.

ФРАНЦІЯ ТА ІМПЕРІЯ.

Французька радіовисильня Радіо-Сіте надала авдицію „Франція на карті світа", яка є вислідом поважних дослідів над екзотичними впливами на французьку пісню. У програмі виконала вона знані та популярні пісеньки, присвячені далеким країнам. Потім народні пісні відповідних країв, яких мельодії ввійшли до тих пісень у формі рефренів. Ця авдиція дозволила перевести цікаве порівнання між музичною дійсністю деяких французьких кольоній та „привабами" уведеними у них популярною французькою пісенькою.

НОРВЕЗЬКА НАРОДНЯ МУЗИКА.

У пополудневій недільній програмі норвезького радія є постійна позиція народньої музики, виконаної переважно на скрипках Гардангера. Ця авдиція приносить стару сільську музику та народні пісні, виконані без акомпаніяменту. Багатство фольклору, досі ненаписане, переказуване устною традицією з покоління у покоління. Ця музика надхнула найвидатніші твори Ґріґа. Для викликання зацікавлення традиційною народньою музикою, щорічно відбуваються у цілій державі конкурси, де суперничать місцеві музики.

Біржа.

Львів, 20 квітня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 89·82—89·77, Доляри америк. 5.28·25—5.32·00, Доляри канад. 5.26·00—5.29·00. Фльор. гол. 280·85—283·12 Франки франц. 14·02—14·14, Франки шв. 118·30—119·45. Фунти англ. 24·97—24·98 Гульд. данц. 99·75—100·25 Кор. данські 110·65—111·48, Корони норв. 124·40—125·13 Корони шведські 127·5.—125·52, Ліри іт. 17·00—16·90, Марки фінляндські 11·00—11·03 Марки нім. срібні 80·50.

Акції.

Банк Польський 118·00, Цукор 38·75—38·00, Вугіль 38·25—38·75, Ліліпоп 92·00—91·25. Моджеїв 21·00—20·50, Островець 78·50—77·75, Стараховичі 57·25—56·25, Жирардів 63·50—63·00, Габербуш 68·50.

Папери.

4 і пів внутрішня 63·25—62·25. 3 інвест 1 ем. 84·00, серія 88·00—00·00. 2 ем. 83·00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 67·00 5 колійова 68·00—65·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 63·50—63·00.

Тенденція слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 20. квітня 1939.

1 кг. масла дес. бльок	3.08
1 кг. масла дес. бочк.	3.10
1 л. молока	зол. 0.17—0.18
1 кг. яєць	1.—

Тенденція знижкова на масло та яйця, на молоко вдержана.

ОПОВІСТКИ.

15 зол. складає на Рідну Школу Амалія Балтарович з Глинян замість вінця по бл. п. Володимирі Малишевськім (В попереднім числі помилково звідомлено „Малиновським").

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

АДВОКАТСЬКИЙ апліканет з трирічною практикою шукає патрона. Зголошення слати до „Діла" під „Чесний". 884 1—4

АДВОКАТСЬКИЙ іспитований аплікант шукає місця в адвоката. — Зголошення до Адмін. „Діла" — під „Правник". 1—4 883

РІЖНІ

МАШИНИ до шиття, писальні і рахункові найвищої якости, по оказійних цінах поручає фірма Юліян Ловага, Львів, вул. Валова 11. 1004 3-31

„ПАЛІЮМ" продає найдешевше, найліпші, найтриваліші робітничі убрання, мотоциклеві комбінезони, хоронні плащі, мотоциклеві плащі мужеські і дамські імпреґновані плащі. Гетьманська 22, ріг Лукасінського. 1-1 806

ДОЗОРЦІВКИ шукають безділля за кавцією 500 зол. „Діло" під „Д. сторожа Укр. Армії". 878 3-2

ОГОЛОШЕННЯ

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук. Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 21. 4. год. 7.30 „Оборона Ксан-тіпи".

Субота 22. 4. год. 7.30 „Наше місто" — прем.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 21. 4. год. 7.30 „Даідаі".

Субота 22. 4. год. 7.30 Танк. концерт.

Український Театр ім. І. Котлярев-ського.

РАВА РУСЬКА:

21. IV. Найвірніший чоловік.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ДРОГОБИЧ.

21. IV. „Сузанна".

22. IV. Бенефіс Стефи Стадниківної „Сіссі".

23. IV. Премієра: „Конашевич-Сагай-дачний".

СТРИЙ.

24. IV. „Сіссі".

25. IV. „Люди на Кризі".

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ПЕРЕМИШЛЬ, саля Нар. Дому:

21. 4. За молдавський престіл.

22. 4. Гетьман Полуботок.

КІНА.

АМПІР: „Жінка, яку кохаю".

АПОЛЬО: „Встань і борися!" (Роберт Тейльор, Волес Бері).

АТЛЯНТИК: „Довкола світа за 25 сантимів" (Фернандель).

БАЙКА: „Мазур" із Полею Негрі та кольорові додатки.

БАЛТИК: „Вязниця без крат".

ВАНДА: „Фордансерки", „Втікач із Сан Кентін".

ГРАЖИНА: „Християнська брехня".

ЕВРОПА: „Кібіц".

КАСІНО: „Великий вальс" із Люїзою Райнер.

КОПЕРНИК: „Доктор Мурек".

МАРУСЕНЬКА: „Лист до матері".

МЕТРО: „Парижанка", боксер. мечі Люї — Шмелінг.

МІРАЖ: „Сестри Кле".

МУЗА: „Марія Антоанета".

ПАЛЯС: „Волоцюги" (Шекко й Тонько).

ПАКС: „Моє серце належить до те-бе" (Джілі).

ПАТРІЯ: „Нічні метелики".

РАЙ: „Забута мельодія.

РІЯЛЬТО: „Гібральтар".

РОКСІ: „Сильні люди".

СВІТ: „Зрадник", „Більше ніж секре-тарка".

СВЯТОВИД: „Погоня", „Стрілець із Бенгалю".

СТИЛЕВЕ: „Гунга Дін".

ТОН: „Долина гігантів", „Рапсодія".

УТІХА: „Жовтий пил" і ревія.

ХИМЕРА: „Знахарева дочка" (Павля Веселі).

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Японія ч. II."

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 21. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Година госпо-дині: Приготуймо пімкольоніі, ради, вістки, музика з пл., 11.00 Для шкіл: „Віз Джемали" авд. для старших дітей, 11.25 Бізет: „Арлезіянка", суіта, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Інформаційна газетка в українській мо-ві, 14.10 Українська музика з пл., 14.30 „Дорогою до Мартинович" фрагмент із повісти Е. Єндржевича, 14.45 Господар-ські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 На широкому світі, авд. для молоді, 15.20 Спортовий порад-ник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий ден-ник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гу-тірка з хорими, 16.35 Скрипк. твори в супр. форт., 17.00 Актуальна гутірка, 17.10 Спів у супр. форт., 17.45 Біжучі вістки з міста та провінції, 17.50 Із хро-ніки спів. товариств, комунікат, спів, 18.30 Літ.-муз. вечір про Шлеськ, 19.15 Розр. концерт, орх., хор, 20.00 Симф. концерт сучасної музики, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 21.00 „Пес Мона" фрагм. із повісти, 21.20 Продовження концерту сучасної музики, 22.25 Сусп. і мистецькі наслідки „зглайхшальту-вання" літератури, 22.40 Фр. пісеньки з пл., 22.55 Інформ. авдиція, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення програми.

Субота, 22. квітня 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розр. музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Гітара та скрипка в джезовій музиці, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Господарські вістки, 14.50 Опіка над сільською дитиною, 15.00 Театр Уяви для дітей: „Про ведмежий танок", пі-сеньки, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник. 16.08 Господарські вістки, 16.20 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Флет, клярнет, форт., віол. 17.30 „Телефон" гутірка, 17.40 Авдиція, 17.44 Органи Вірліцера, пл., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Спорт. гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Поляки на чужині, На Волині, авд. для молоді, 19.15 Танк. музика, рефрени, 20.00 „Турандот" оп. Пуччінія; у перерві коло год. 20.40 Веч. денник, метерольог. вістки, спорт, програма на завтра, коло год. 22.00 Фрагм. пов. С. Налковської „Нетерпеливі", 23.00 Інформ. авдиція, 23.05 Ост. вістки, 23.10 Закінчення про-грами.

Неділя, 23. квітня 1939.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Ґазетка, Огляд ринків, реліг. хор. пісні (пл.) 8.45 Поздоров, Консер-вація ровів і порядкування полевих до-ріг, музика з пл., 9.30 Трансм. з Гнезна: Відпуст св. Войтіха, 11.45 Традиції і те-перішність, огляд часописів, 11.57 Сиг-нал, 12.03 Симф. поранок, 13.05 Яворів к. Львова, гутірка, 13.15 Музика, орх., хор, скрипка, 14.40 Весняна складанка, авд. для дітей з музикою та пісеньками, 15.00 Чарівне зілля образок зі співом, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Спів. рециталь Франсоа Адріен, барит. (Бельгія), 17.00 Театр впроваджує автора, 17.45 Орх., сопран Ів. Кульчицька, В. Рихтер тенор, гіта-ри, саксофон, у перерві коло год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Квітнева кон-ституція, 19.40 Легка музика, 20.10 Спор-тові вістки, 20.15 Збірні спортові вістки, політичний огляд, веч. денник, звук. тиж-невик, програма на завтра, 21.20 Танкова музика, орх., рефрени, 21.50 „Були собі свинки три,. морські", пісеньки, 22.30 Танк. музика, 23.00 Ост. вістки, 23.05 За-кінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 21. квітня 1939.

БЕРЛІН 18.00 Танкові ритми та мар-ші, 20.10 „Верді" орх. концерт, БІЛГО-РОД 20.00 Трансм. зі Загребу, 21.00 Театр Уяви, БУДАПЕШТ 18.35 Циг. музика, 20.00 „Масковий баль" оп. Вер-дія, ВІДЕНЬ 15.30 Пісні, музика форт., 18.00 Квітневі пісні **19.50 Українські вістки,** 21.00 Симф. орх., 22.30 Концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.35 Форт., 21.25 Мельодії Півдня, 22.30 Арфа, ДРОЙТВІЧ 19.30 Англ. пісні, ЛЬОНДОН РЕДЖ. 18.45 Форт. дуети, 22.15 Німець-кий комунікат, МІЛЯНО 17.00 Симф. концерт, ПАРІ ПТТ 18.05 Форт., 20.30 „Ле пті кафе" комедія Трістана Бер-нара, РИМ 17.00 Концерт хору, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Популярна муз. СОФІЯ 18.15 Популярна музика, 19.00 Віольончеля: Отралелл, Гендель, Бах, Двожак, 20.30 Опера.

Субота, 22. квітня 1939.

БЕРЛІН 20.15 „Сонце Півдня" розр. концерт, 22.30 Камер. концерт, БІЛГО-РОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 17.10 Молодь співає, 18.20 Орх., 18.50 Циг. му-зика, 22.00 Спів, ВІДЕНЬ 18.40 Нар. піс-ні, танки, **19.50 Українські вістки,** 20.10 Віденська династія вальсів, авд. з муз., 22.30 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕН-ДЕР 15.10 Сопран, тенор, 18.00 Форт., товатоніюм, 20.15 Музика, ЛЯГТІ 18.40 Орх., спів, 19.50 Церковна музика, ЛЬОН ДОН РЕДЖ. 19.30 Хор, 20.10 Тріо а-моль Чайковського, 21.00 Розр. програма, 22.15 Німецький комунікат, МІЛЯНО 22.30 Віол., ПАРІ ПТТ 21.45 Забуті пісеньки, РАДІО ПАРІ 18.15 Муз. казка для ді-тей, 20.30 Скрипка, 21.00 Симф. концерт, РИМ 21.00 „Валькірія" оп. Вагнера, СО-ФІЯ 18.15 Мандоліни, 19.30 Соната на скр. і форт. Шумана, 20.00 Іт. пісні, 20.55 21.45 Легка музика.

Неділя, 23. квітня 1939.

БЕРЛІН. 18.00 Лінке та Легар, концерт, 19.20 Розр. музика, 20.15 Оперткові ме-льодії, БУДАПЕШТ 20.10 Мадярська оперткова музика, 21.00 Орх., 22.00 Форт. дует: Барток і Діта Пасторі, ВІДЕНЬ 16.00 Вес. пополудне, 18.00 Твори давніх нім. мистців у вик. вок. ансамблю, **19.50 українські вістки,** 20.15 Симф. концерт, 22.30 Танк. музика, ГІЛЬВЕРЗУМ І. 20.55 „Татяна" оп. Грамса, ГІЛЬВЕРЗУМ II. 21.05„Отельо" оп. Вердія, ДАЙТШЛЯНД-ЗЕНДЕР 17.30—20.15 Концерт бажань, КЕЛЬН 19.30 „Марта" оп. Фльотова, МІ-ЛЯНО 17.00 Симф. концерт 21.00 „Дон Джіль" оп. Карабелі, МІНХЕН 20.15 „Тос-ка" оп. Вердія, ПОСТ ПАРІЗІЕН 18.00 Легка музика, 20.15 Розр. музика, РАДІО ПАРІ 20.30 Симф. концерт, РИМ 17.00 Розр. музика, 22.20 Камер. концерт і квартет Брамса, СОФІЯ 19.00 Популярна музика, 19.30 Скрипка, форт., 20.00 спів, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 „Сила долі" оп. Вердія.

Радіокутик.

ФРАНЦУЗЬКІ ПИСЬМЕННИКИ ТА РА-ДІО.

Один з видатних французьких пись-менників пояснює нехіть поважних французьких письменників до радія тим, що французьке радіо платить смі-шно малий гонорар. На приклад один із відомих французьких письменників ді-став за свою останню книжку 20.000 фр. при чому книжка мала тільки всього 160 сторінок. Тоді коли б цей письменник написав був таке саме слуховище для радія, дістав би 200 фр. за авторські права і 700 фр. за перше виконання, ра-зом 900 фр. Коли б слуховище було вий-нятково добре, та коли б його виконано аж шість разів — що відповідає більш-менш 300 театральним виставам — на-віть тоді автор дістане найбільш 1900 фр.

НОВИЙ РЕКОРД.

З нагоди світових гаківкових змагань, спортовий справоздавець словацького радія Йосиф Лявфер, встановив новий рекорд. Даючи справоздання через ра-діо зі зустрічі чесько-словацької дру-жини в Ціріху, він промовляв безупин-но 16 годин. Зацікавлені кола сподіва-ються що словацьке радіо поінформує своїх слухачів, яким способом віджив-лявся п. Лявфер та подасть засоби, які дозволили йому так довго витримати цю дуже тяжку працю.

ПРИЗАБУТЕ МИСТЕЦТВО.

Англійське радіо надало авдицію під назвою „Найкраще використання свого зверхнього вигляду". Гутірка була при-свячена будові та постаті жінки. Таким чином складне мистецтво минулих по-колінь жінок, які часто терпіли справж-ні муки для вироблення „привабної" постаті, знову актуальне.

РАДІОВИЙ ІНСТИТУТ.

У Німеччині передбачують, що у цьо-му році заснують, при одній з високих шкіл, радіовий інститут. Як виходить з проєктованого прилучення інституту до одного з університетів, то його зав-дання не буде полягати тільки на ви-школі молодих радіових спеціялістів, але також на тісній співпраці з поодин-окими факультетами. Співпрацю обій-матимуть передовсім такі ділянки: Зна-чіння та завдання радія у відношенні до держави, народу та світа, мова та музика прикладені до радія, програма та форма авдиції, та правниче питання в ділянці радіоонії. Цей радіово-нау-ковий інститут проєктують прилучити, до одної з високих шкіл, яка міститься не-далеко одної з висильних радіостацій, щоб облегчити слухачам користування з урядження. Крім того слухачі інститу-ту матимуть до вжитку бібліотеку та колекцію кружків.

ФРАНЦІЯ ТА ІМПЕРІЯ.

Французька радіовисильня Радіо-Сі-те надала авдицію „Франція на карті світа", яка є вислідом поважних дослі-дів над етнотичними впливами на фран-цузьку пісню. У програмі виконала вона знані та популярні пісеньки, присвяче-ні далеким країнам. Потім народні піс-ні відповідних країн, яких мельодії ввійшли до тих пісень у формі рефренів. Ця авдиція дозволила перевести цікаве порівнання між музичною дійсністю де-яких французьких кольоній та „приєра-сами" уведеними у них популярною французькою пісенькою.

НОРВЕЗЬКА НАРОДНЯ МУЗИКА.

У пополудневій недільній програмі норвезького радія є постійна позиція на-родньої музики, виконаної переважно на скрипках Гардангера. Ця авдиція приносить стару сільську музику та народні пісні, виконані без акомпанія-менту. Багатство фолькльору, досі не-списане, переказуване устною традиці-єю з покоління у покоління. Ця музика надхнула найвидатніші твори Гріґа. Для викликання зацікавлення традиці-ною народньою музикою, щорічно від-буваються у цілій державі конкурси, де суперничать місцеві музики.

Біржа.

Львів, 20 квітня 1939

ГРОШІ

Бельги бельг. 89·82—89·77, Доляри америк. 5.28·25—5.32·00, Доляри канад.— 5.26·00—5.29·00. Фльор. гол. 280·85—281·72 Франки франц. 14·02—14·14, Франки шв. 118·30—119·45, Фунти англ. 24·97—24·98 Гульд. данц. 99·75—100·25 Кор. данські 110·65—111·48, Корони норв. 124·40—125·51 Корони шведські 127·5.—128·32, Ліри іт. 17·00—16·90, Марки фінляндські 11·00—11·03 Марки нім. срібні 80·50.

Акції.

Банк Польський 118·00, Цукор 38·75—38·00, Вугіль 38·25—38·75, Ліпьпол 92·00—91·25. Моджеів 21·00—20·50, Островець 78·50—77·75, Стараховичі 57·25—56·25, Жирардів 63·50—63·00, Габербуш 68·50.

Папери.

4 і пів внутрішня 63·25—62·25. 3 інвест 1 ем. 84·00, серія 88·00—00·00. 2 ем. 83·00 серія 00·00—00·00, 5 конверсійна 67·00 5 колійова 68·00—65·00, 4 прем. дол. 39·50 4 консолідаційна 63·50—63·00.

Тенденція слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 20. квітня 1939.

1 кг. масла дес. бльок	3.10
1 кг. масла дес. бочк.	3.10
1 л. молока	зол. 0.17—0.18
1 кг. яєць	1.—

Тенденція знижкова на масло та яйця, на молоко вдержана.

ОПОВІСТКИ.

15 зол. складає на Рідну Школу Ама-лія Балтарович з Глинян замість вінка по бл. п. Володимирі Малиновській. (В попереднім числі помилково пи-щено „Малиновським").

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyi Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.